

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 30 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, SAUSIS — JANUARY 15, 1988

Nr. 9

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„LKB Kronika“ Nr. 74

(Tęsinys)

Lietuvos TSR Prokurorui A.A. Novikovui

Nuorašas: Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų komitetui

Sadūnaitės Felicijos-Nijolės, Jono gyv. Vilniuje, Architektų 27-2

Pareiškimas

Toliau J. Bakučionis aiškino, kad ne KGB, o jis ves mane bylą. Kaltino mane esą aš niekur nedirbanti ir neturinti pastovios gyvenamos vietos. Tada aš jo paprašiau, kad mane parvežtų namo, į mano kooperatinį butą Architektų 27-2, kur aš gyvenau, kur yra mano pasas ir mano darbo pažymėjimas, išduotas 1987 m. kovo 7 d. Pažymėjime tvirtinama, kad nuo 1980 m. dirbu Paberžės bažnyčioje (Vilniaus raj.) pagalbinės darbininkės pareigose, atlikdama bažnyntinių rūbų skalimą bei taisymą ir šventoriaus bei bažnyčios pastato tvarkymo darbus pagal klebono nurodymą (pažymėjimą pridedu prie šio pareiškimo). J. Bakučionis sumišo ir pareiškė, kad jam mano paso nereikia, nes jis mane asmeniškai pažįsta. Paklaustas, ar tiek daug KGB dirbančių vyrų bijo mane parvežti į Lazdynus, atsakė, kad nebijo, bet jau vėlu, o buvo tik 12 val. — dienos pradžia. Kodėl nenorėjo įsitikinti, kad aš dirbu, bet melagingai mane kaltino? Aš prokurorą kviečiau ir į darbovietę nuvažiuoti (apie 30 km.), kur ne tik klebonas, bet ir zakristijonas, ir kiti liudininkai paliudytų, kad dirbu nuo 1980m. iki šiol. Kodėl visai

Eina nuo 1972 metų.
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

išsisukinėjo ir nei į namus, nei į darbovietę manęs nenuvežė? Ar vien tik todėl, kad mane sąmoningai neteisingai apkaltinęs, pateisintų mano areštavimą?

Tardymo metu J. Bakučionis ir Liniauskas labai jaudinosi, buvo aišku, kad pateko į nemalonią situaciją. Į prokuroro užduotus man klausimus apie „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką“ Nr. 73 ir mano prisiminimus atsakiau, kad kaip 1974-75 m. per tardymus KGB, taip ir dabar, į bet kokius klausimus, liečiančius bylą, neatsakinsiu, jokių parodymų neduosiu ir po jų protokolais nepasirašinsiu. Motyvas tas pat: patys tardytojai daro nusikaltimą, nes lauko sovietinius įstatymus, Konstitucijos bei tarptautinių susitarimų pareigą, todėl aš šioje nusikaltimo byloje nei piršto nepajudinsiu, kad jiems padėčiau, o be to, šiuo metu — M. Gorbačiovo reklamuojamos demokratizacijos ir persitvarkymo laiku tokius tardytojų veiksmus reikia suprasti kaip prieštaravimą M. Gorbačiovo politikai. Todėl nei po melagingu protokolu, nei po arešto dokumentu aš nepasirašiau.

(Bus daugiau)

Pokalbis su KGB viršininku

Vilnius, ok. Lietuva. Iš Lietuvos gautas pranešimas apie be atvangos persekiojamo patrioto bei rugpjūčio 23 d. demonstracijos dalyvio Vytauto Bogušio ir KGB vadovo Eduardo Eismanto pokalbį. Bogušis buvo iškvieštas į KGB būstinę rugsėjo 17 d. Jų pokalbis užtruko dvi valandas.

Bogušis išreiškė savo nusiteikimą, kad kagebistai rugpjūčio 28 d. išdrįs sumušti keletą lietuvių patriotų. Į tai atsakydamas Eismantas net tris sykius pakartojo: „Geriau vieną kartą gauti mušt, negu šešerius metus sėdėti!“ Jis kamantinėjo Bogušį, kodėl šis pasirašė rugpjūčio 5 d. kreipimąsi į lietuvių apie rugpjūčio 23 d. demonstraciją, kurią „suorganizavo Vakarai“. Eismantas taip pat domėjosi, kada Bogušis vėl ruoš demonstracijas ir paminėjo vasario 20 d. datą. Į tai Bogušis atsakė, kad jis kiekvienais metais vasario 16 d. eina į Rasų kapines ir padeda gėlių ant Basanavičiaus kapo. Paklaustas apie ateinančių metų rugpjūčio 23 d., Bogušis atsakė, kad jis tą dieną padės gėlių prie Mickevičiaus paminklo Vilniuje. Visą tai jis darysi, s viešai ir net iš anksto paskambinsias Eismantui.

Tebesivadovauja Stalino terorui

Tada Bogušis paklausė, ar KGB smurtu rugpjūčio 28 d. susidomės prokuratūros ir teisėtumo organai. „Ne“, atkrito Eismantas, „tai jums bus pamoka už demonstraciją ir už ateityje rengiamas“. Sekė toksai dialogas:

Bogušis: „Nei KGB, nei Lietuvos CK nepersitvarkė, vadovaujamasi stalininiais principais. Tai aiškiausiai matyti iš laikraščių. Centrinė (Maskvos) spauda kur kas objektyvesnė, o mūsų tesugeba perspausdinti kai kuriuos straipsnius su pigiais komentarais. Aišku, kad Lietuva didelė Sovietų Sąjungos provincija ir aš tvirtai tikiu, jeigu Gorbačiovas išsilaikys valdžioje bent penkerius metus, Vilniuje bus pastatytas Hitlerio — Stalino aukoms paminklas ir viešai bus paskelbti slapstieji Molotovo — Ribentropo dokumentai“.

Tokia dabar viešuma

Eismantas: „Jeigu pasirinkai revoliucionieriaus gyvenimą, sėdėsi — ir greitai. Medžiagos užtenka. Turi daug perspėjimų už antisovietinę veiklą. Gerai pagalvok! Pagalvok apie šeima, normalų gyvenimą. Na, kas ta Sadūnaitė? Fanatikė, vienuole, nieko ji neturi, ja galima suprasti. Ją tik kalėjimas pataišys. O tu? Jaunas žmogus ir veržiesi į lagerį. Terleckas, suprantama, jo visas gyvenimas kalėjimai. Gerai pagalvok!... Bogušis, tikiuosi šio pokalbio nepasakosi Sadūnaitė? Terleckui gali, jis tavo draugas. Bet kas tave riša su Sadūnaitė? Jinai tuoj pat praneš Klimaičiui, užsieniui, man bus nemalonu“.

Bogušis atsakė pasakojęs visiems — „juk dabar viešuma“. Eismantas perspėjo „nieko neiškraipyt“, nes „bus blogai“. „Nematau tikslo kraipyti“, kalbėjo Bogušis, „o ką kalbės kiti, neatsakau“.

(Elta)

Egipto prezidentas Hosni Mubarak, kairėje, su Saudi Arabijos karaliumi Fahd po pasitarimų arabų suvienijimo reikalais.

Egiptas bando sujungti arabus

Manama. — Kai Egipto prezidentas Hosni Mubarak atvyko į Persų įlankos sritį, Iranas sustiprino savo artilerijos puolimus ant Irako miestų. Apie tai praneša Bagdado ir Teherano žinių agentūros. Tuo pačiu metu Gynybos sekretorius Frank Carlucci vedė pasitarimus su Saudi Arabijos vyriausybe kaip apsaugoti arabų kraštus Persų įlankoje ir sustabdyti septynerių metų karą.

Arabų diplomatai Damasus mieste sakė, jog Iranas prieš Iraką žiemos ofensyvai turi paruošęs 500,000 vyrų, kurie turi puliti Basros miestą. Sirija yra pats geriausias Irano sąjungininkas. Ji bandė įtaigoti Iraką, kad šio puolimo nedarytų kol pasibaigs šie pasitarimai. Irano ir Irako mušiai vyko ir kituose miestuose ypač prie alyvos išsiuntimo platformų.

Su Amerika „nieko naujo“

Irano oficiali Islamo respublikos žinių agentūra vis dažniau perduoda žinias apie daugėjančias kovas ir gaisrus raketų ir radarų įrengimuose, kurių metu žūsta šimtai žmonių. Carlucci, aplankęs Kuwaitą ir Bahreiną, ilgą pasitarimą turėjo su Saudi Arabijos Gynybos ministru princu Sultanu. Oficiali Saudis žinių agentūra po to pasitarimo pranešė, jog princas Sultanas pasitarimą pavadino „geru“, tačiau pareiškė viltį, kad „turėtų būti geresni pasitarimai“ vėliau.

Lee Teng-hui, staiga mirus prezidentui Chiang Ching-kuo, po trijų valandų prisiekė būti nauju Taiwan prezidentu.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Peru valstybėje maoistai pradėjo suaktyvinti savo partizaninę veiklą. Praėjusi sekmadienį jie viename kelyje nušovė 27 ūkininkus, kurie grįžo iš suruoštos šventės Ayacucho mieste. Praėjusi mėnesį buvo nužudyta 86 žmonės taip pat maoistų partizanų.

— Maskvoje Tass žinių agentūra pranešė, jog Sovietų Sąjunga ruošiasi įvesti kelių kandidatų sistemą rinkimuose ir jų aukščiausiąjį Sovietą gal būt dar šiais metais. Balsuotojai galėtų iš kelių kandidatų pasirinkti sau patinkamą asmenį. Agentūra sako, kad esantys įstatymai nedraudžia turėti kelis kandidatus tai pačiai pozicijai, nors iki šiol praktikoje tebuvo tik vienas kandidatas.

— Kanada ir Amerika pasirašė naują susitarimą, jog kai bus siunčiami laivai į Arktiką bet kokiai misijai, turės gauti Kanados vyriausybės sutikimą. Susitarimą Ottawoje pasirašė Valstybės sekr. G. Shultz ir Kanados Užsienio reikalų ministras Joe Clark.

— Sovietų Sąjunga pranešė, kad jos sportininkai dalyvaus olimpinuose žaidimuose Pietų Korėjoje, bet Šiaurės Korėjos komunistinė vyriausybė nesutiko leisti savo sportininkams dalyvauti.

— Londone Pasaulio Sveikatos organizacijos vadovybė kviečia pasitarimus AIDS ligos reikalais. Iki šiol jau pasižadėjo dalyvauti 120 kraštų atstovai.

— Managvoje, Nikaragvos sostinėje, sekmadienį demonstravo apie 10,000 žmonių, prisimindami dešimties metų sukaktį, kai buvo nužudytas laikraščio leidėjas Pedro Chamorro. Jis buvo vienas griežčiausių Anastasio Somoza kritikų. Šia proga tūkstančiai reikalingo, kad Nikaragvoje ir sandinistai pasitrauktų iš valdžios.

— Exeter miestelyje, N.H., kalbėjęs viceprez. G. Bush pasakė, kad jis padarė klaidą įsiveldamas į ginčą su sen. Dole, kuris taip pat siekia prezidentūros.

— Pakistano žinių agentūra pranešė, jog sovietų karo jėgos kasdien bombarduoja afganų laisvės kovotojų užimtas vietas, netoli Khost miesto, norėdamos juos išvaryti. Diplomatai pastebi, kad tai daroma tada, kai Maskva paskelbė savo kariuomenės išvedimą iš Afganistano gegužės 1 d.

— Valstybės departamentas pranešė, jog Amerika pasiuntė diplomatinę protesto notą Sovietų Sąjungai, kadangi sovietai ir dabar pristatė ne originalią SS-23 raketos nuotrauką, kurios nebuvo davę sutarties pasirašymo metu, kai Gorbačiovas ir Reaganas pasirašė susitarimą. Tai pirmas sutarties sulaužymas ir amerikiečių apgavimas.

— Jeruzalėje Demjanjuko teisme jo advokatai gruodžio 29 d. apklausinėjo paskutinį liudininką. Prasidėjo jo bylos apibendrinimas iš prokuroro ir gynėjų pusės.

— Hannoverioje Saksonijos provincijos vyriausybė apkaltino kelis Vokietijos policijos valdininkus ir Vidurio Rytų prekybininkus ginklų pardavimu Iranui. Sakoma, kad iš parduotų ginklų gautų pinigų buvo pasisavinta 441,700 dol.

Sunkiausias periodas Sovietų persitvarkymui

Sudemokratinti partiją ir vyriausybę

Maskva. — Šią savaitę naujai paskelbtame Gorbačiovo pasikalbėjime spaudai, rašoma, jog jo pasiūlytos reformos dabartinę rusų generacijai yra paskutinė viltis pakeisti krašto būklę. Kalbėdamas laikraščių redaktoriams apie vykdomus pasikeitimus Sovietų Sąjungoje, Gorbačiovas dėstė, „jog, jei mes išsigąsime ir sustabdysime tą vyksmą, kurį pradėjome, turėsime blogiausią padėtį, nes antrą kartą nebegalėsime tokio masinio judėjimo sukelti ilgą laiką“. „Todėl negalima leisti, kad šie pasikeitimai būtų sulaukyti“.

Decentralizuota sistema

Ši jo pasikalbėjimą viešai išplatino Tasso žinių agentūra. Gorbačiovas prašė, kad spauda būtų jo pusėje, nes šie metai jo pasiūlytom reformom esą patys kritiškiausi. Nuo sausio 1 ekonominių reikalų administravimas, fabrikų vadovavimas ir kitų institucijų tvarkymas pavedamas jų pačių valdžiai, tačiau, plačiai vykdomas decentralizavimas. Tuo pačiu Gorbačiovas pabrėžė, jog jo reformos laikomos revoliucijonieriškomis, bet jos neliečia Sovietų sistemos — Komunistų partija turi primatą, ji neliečiama. „Mes priimame politinės partijos supratimą pagal Leniną“.

Jis pasisakė prieš savo kritikų iš kairės ir iš dešinės. Tai parodo, jog partijoje buvo ir yra nesutarimai dėl pradėtų vykdyti persitvarkymų, ypač kai buvo pašalintas Boris Jeltsin iš Maskvos politinio biuro, kuris norėjo dar greitesnių reformų. Jis buvo ištikimiausias Gorbačiovo darbų sąjungininkas. Po pašalinimo, Gorbačiovas jį pavadino kairiojo sparno kritiku, kuris neturėjęs pakankamai kantrybės.

„Smūgis perestroikai“

Neminėdamas nieko pavardėmis, Gorbačiovas dažnai priminė dešiniojo sparno kritikus, esančius vyriausybėje, kurie priešinosi pakeitimams. Jis nevengė pasakyti redaktoriams, kad pašalinimas žmogaus, norėjusio persitvarkymo, pakenkė jo vadovaujamam ekonominiam judėjimui, nors ir neminėjo Jeltsino pa-

Atgal į psichiatrinę

Maskva. — Iš Maskvos patiriama, kad sovietinė milicija vėl įkalino į psichiatrinę ligoninę rusą kitamintį Lev Ubozhko, kuris už žmogaus teisių gynybą jau yra iškėlęs psichiatrinę iš viso 15 metų. Kai septyntoje Maskvos psichiatrinėje ligoninėje gydytojai nustatė, jog Ubozhko yra sveikas ir dėl to nėra pagrindo jo internuoti, milicija jį įkalino Čeliabinskio valdžios psichiatrinėje.

— Švedija pranešė, jog susitarė su Sovietų Sąjunga dalintis Baltijos jūros komercinėmis teisėmis. Ties pasitarimai užtruko 19 metų. Min. pirm. Ingvar Carlsson pranešė spaudai, kad Švedija dabar turės 75% teisių toje zonoje, o Sovietai 25%.

vardės. Esą yra dalis asmenų, kurie tam yra ir dabar priešingi, ir tai esą „smūgis perestroikai“. Bet jis stengsis, kad būtų pertvarkyta Sovietų bendruomenė. Žmonės supranta jo norus teisingai ir nenaudoja demagogiškų išsireiškimų, o priešiniškas reformom esanti pati didžiausia klaida.

Socializmas nebus sugriautas

Kalbėdamas apie konservatorių opoziciją, jis pasakė, jog balsai iš tų žmonių ateina su pasakymais, kad tuo bus sugriautas socializmas. Tai netiesa. Socializmas tuo tik daugiau sustiprės, kalbėjo Gorbačiovas, nes tik nauji metodai ir administravimo būdai bus keičiami. Jis kritikavo, jog visko suvedimas į centrą kaip tik praityje nedavė gerų vaisių krašto ekonomijai. Sovietai neturi užmiršti praeities istorijos, o ne tik dalį jos prisiminti. Jis sakė, jog „Stalinas yra atsakingas už didelius ir neatlaidžiamus nusikaltimus“. Jis redaktoriams pagyrė Nikolai Buchariną, kuris buvo pirmasis po Lenino, kurį Stalinas nužudė 1938 m., ir išskėlė Nikitą Chruščiovą, kuris norėjęs pravedinti sovietiją nuo 1953 iki 1964 metų.

Spaudos galia

Gorbačiovas prašė redaktorių „padidinti glosnost“ judėjimą, kad sovietų žmonės būtų daugiau informuoti, nes dėl to ekonomija gerės. Jis pateikė savo vidaus politikos aptarimą: „Mes esame už atvirumą be rezervacijų, be sąvaržymų, bet už atvirumą tarptautiniame socializme“. Prašydamas susivienijimo sovietuose, kai kraštas eina į paskutinę jo reformų fazę, jis priminė redaktoriams, kad „jų pagalba yra esminė ir privaloma“.

„Sovietų spauda nėra privati dirbtuvė. Prisiminkime Lenino pasakymą, kad spauda yra partijos reikalų dalis“. Instruktuodamas redaktorių, jis prašė rašyti apie tuos ir palaikyti tuos, kurie eina už jo perestroiką. „Spauda turi tuos žmones atrasti ir juos palaikyti“. Sudemokratinimas partijos ir vyriausybės galiausiai duos didesnę demokratinę sistemą negu kad yra Vakaruose, kalbėjo Gorbačiovas.

Jis pranešė, kad bus sukvietas partijos suvažiavimas birželio mėnesį apsvaistyti pakeitimus rinkiminėje ir teisinėje krašto sistemoje.

Šiame pasikalbėjime dalyvavo visi Sovietų Sąjungos didžiųjų laikraščių vyriausieji redaktoriai ir žinių agentūrų vadovai.

KALENDORIUS

Sausio 15 d.: Mairas, Se-kundina, Dailius, Snieguolė.
Sausio 16 d.: Marcelijus, Jo-varas, Otonas, Gedanė, Priscilė.

ORAS

Saulė teka 7:16, leidžiasi 4:44.
Temperatūra dieną 33 l., naktį 15 l.

SPORTO APŽVALGA

STEBINANTI BERNECKO VEIKLA

Ramiais laikais visi valstybių vadai atrodo panašūs pajėgumo, tik ekonominių ar politinių sukrėtimų krašte metu arba akivaizdoje gresiančių stiprių pavojų iš užsienio išryškėja tikrasis vadų pajėgumas, iškyla aikštėn stipriausieji vadai. Panašiai yra ir organizacijose. Kai 1975 m. lapkričio 8 d. į Detroitą vykstanti ŠALFAS suvažiavimą teatvyko vos keli atstovai, sąjungą apgaubusi apatija sukėlė didelį susirūpinimą sportininkų gretose. Jie pasijuto akligatvyje be kelio į ateitį. Pasigesta stipraus vado, kuris galėtų sąjungą iš nevilnės sutemų išvesti į dienos šviesą. Žvilgsniai nukrypo į torontiešį Praną Bernecką ir jis 1976 m. vasario 20 d. Toronto sudarė centro valdybą. Vienas kitas iš sportininkų ir tada dar nuogastavo: „Na, Berneckas, reikia manyti, sąjungą pastatys vėl ant kojų, bet jei ir jam tai nepavyks... mums nieko kito neliks kaip tik užsidaryti“. Tikrai rizikingas egzaminas Berneckui, kai tokia apatija yra apėmusi beveik visą sąjungą, argi yra įmanoma ją vėl atgaivinti ir pastatyti į prideramas vėžes? Neapsiriktą. Berneckas, savo sveikos ir labai veržlios iniciatyvos bei išskirtinio pasiaukojimo dėka, net tik pastatė sąjungą ant kojų, bet ji (daugelio nustebimui!) sušvito ir stambiais laimėjimais, žadančiais išeivijos sportui šviesią ateitį. Sėkmingos metinės žaidynės, pirmosios Pasaulio lietuvių žaidynės su vienuolika sporto šakų ir 1100 sportininkų, sąjungos statusas, suorganizuotas sporto fondas, išleistas stambus leidinys „Išeivijos lietuvių sportas“ ir t.t. ir t.t. Niekada nepailstantis Pranas Berneckas išeivijos sportui intensyviai dirba jau 35 metai. Todėl, atrodo, lyg ir būtina apie jį ir platesniu žodžiu dabar išsitiarti.

Pranas Berneckas 1953 m. įstojo į „Vyčio“ klubą Toronto ir buvo išrinktas į valdybą. 1954 m. jis jau klubo pirmininkas, o taip pat 1955 ir 1957-59 m. Ir vėl 1971-74 m.

1954 m. Berneckui vadovaujant klubui, „Vyčio“ vyrų ir moterų krepšinio komandos metinėse žaidynėse Toronto laimėjo net Šiaurės Amerikos čempionatus, o pats klubas laimėjo diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio pereinamąjį taure, kaip pripažintą iškiliausiu klubu Š. Amerikoje!

Berneckui esant klubo pirmininku „Vyčio“ sportininkai dalyvavo tarptautinėse ir pasaulio varžybose, kurių tarpe ir Violetos Neškaitytės lankymasis Kinijoje, kurioje ji buvo pasveikinta paties Chou-En-Lai. Taip pat ji atkreipė pasaulio dėmesį ir suklebė sportu besidominčių nustebimą kai 1972 m. pirmame Britų tautų turnyre Singapure nepralaimėjo nė vieno stalo teniso rungtynių ir laimėjo net prieš pagarsėjusias pasaulio žvaigždes.

1973 m. Bernecko iniciatyva ir daugiausiai jo surinktomis aukomis išleistas gana išsamus „Vyčio“ dvidešimtpenkčio leidinys, kainavęs 5000 dol. — „Tais pat metais Pr. Berneckas Š. Amerikos lietuvių sportininkų

kū išvykos Europos organizacinio komiteto atstovas Kanadai.

Pr. Berneckas nemažiau sėkmingas buvo ir tapes ŠALFAS sąjungos c.v. pirmininku: 1976-78 m. pagal Detroito nutarimą, o 1978-81 ir 1984-87 m. rinkimų keliu — trys kadencijos (arti devyni įtempto darbo metai), šalia to dar dvi kadencijos (6 metai) garbės teisme. Jam pradėjus vadovauti iš karto užvirė gyva veikla, bet daugiausiai sąjungos ateitis buvo užtikrinta pasisekusiomis pirmomis Pasaulio lietuvių sporto žaidynėmis Toronto 1978 m. Atrodo, tai buvo irgi jo idėja ir jo vadovaujamos valdybos didele dalimi suorganizuotos. Pagrindinis jo uždavinys buvo išspręsti visą eilę keblų problemų, tenkančių organizacinio komiteto pirmininkui, kurio pareigose jis buvo. Prie viso to jo iniciatyva šioms žaidynėms sutelkta daugiau negu 30,000 dol.

Žaidynės pasirodė ne tik sėkmingos, bet ir labai naudingos mūsų jaunimui, ypač mažųjų aplinkinių sportininkams. Šiems jos paliko neišdildomą įspūdį. Jaunimas pasiūto lietuviškesnis, stipresnis savo įsitikinimuose, kai juos visus jungė tas pats ryšys — jie visi buvo lietuviai, nors vieni iš JAV-bių, kiti iš Kanados, treči iš Australijos. Po kiek laiko Berneckas nuvyko Chicago ir ten įžiebė antrųjų Pasaulio sporto žaidynių kibirkštį. Taip pat atnaujintas dialogas su Pasaulio Lietuvių Bendruomene.

1980 m. centro valdyba pasiuntė jaunuosius tinklininkus ir krepšininkus Australijon iš kasos sumokėdama 5000 dol. Dalyvauta pavergtų tautų laisvės olimpiadose Toronto 1980 ir 1984 m. Jis buvo pagrindiniame jų komitete ir koordinavo lietuvių jose dalyvavimą.

Labai daug darbo pareikalavo ir sąjungos statusas. Bernecko iniciatyva ir pastangomis sukurta sporto fondas. Iš jo palūkanų finansuojama visa sąjungos veikla. Ir tų palūkanų per 8 metus gauta daugiau negu 30,000 dolerių! Tas fondas — tai sąjungos širdis: kol ji veiks... tol ir sąjunga gyvuos. P. Berneckui ir V. Ignaičiui pasisekė apsaugoti P.L.S. žaidynių pelną ir turint jį gimė mintis išleisti leidinį „Išeivijos lietuvių sportas“. Puikiai išleistas stambus leidinys kainavo daugiau negu 40,000 dol. Viskas jau apmokėta ir sporto fondo pagrindinė 34,000 dol. suma nepaliesė! Bernecko pažadas ištesėtas. Tenka stebėtis, kaip visa tai buvo įmanoma įvykdyti. Geriausia atsakymą tam gal būt duoda paminėtam „Vyčio“ leidiny J. Gustainis: (Berneckas) „...tai žmogus, kuris... savo nepaprasta energija ir sumanumo dėka sugeba tik jam vienam težinomu būdu sutelkti lėšas...“.

Jis sudarė ir būsimai išvykai į Australiją komitetą. Ar sąjunga ir šandien tebėra reikiameje aukštumoje? Atsakyti tenka ją vertinant aukščiausiais pažymiais: dar ir šandien tebeveikia 19 klubų su keliolika sporto šakų ir 500 registruotų ir gal dar daugiau neregistruotų narių, rekordiniais skaičiais da-

Pranas Berneckas nusipelnęs ŠALFAS sąjungos darbuotojas.

lyvavusių ir pastarojo meto metinėse žaidynėse Detroito, Hamiltono, New Yorko. Tokį palikimą (jo žodžiais „kraitį“) Berneckas perdavė naujam centrui valdybai. Tai šviečiantis pavyzdys, kiek vienas žmogus didelio sumanumo ir išskirtinio pasiaukojimo dėka gali pasiekti. Suprantama, kad visa tai, kas čia suminėta, atlikta ne vien Bernecko, bet ir kitų asmenų, jam nuoširdžiai talkinusių. Pirmoje eilėje iš talkininkų minėtini „Išeivijos lietuvių sportas“ redaktoriai, pašventę daugiau 7 metų daug kantrybės pareikalavusį darbą. Taip pat — daug kruopštaus darbo per ištisus metų metus idėjas generalinis sekretorius A. Bielskus, stropesnieji valdybos nariai ir kiti talkininkai. Tačiau nepamirština, kad laive svarbiausias

asmuo yra laivo kapitonas, dažniausiai nulemias laivo likimą. Berneckas atvykęs Kanadon pradėjo domėtis politika, bet greit ją padėjo į šalį ir visa širdimi atsidėjo išeivijos sportui. Jokia kelionė jam „nebuvo“ nei per tolma nei varginanti. Daug mylių jam teko apkeliauti ir dar daugiau darbo valandų iš savo poilsio sąjungai paskirti, nelaukiant už visa tai ne tik jokio atlyginimo, bet net nė padėkos žodžio. Viską darė labai nuoširdžiai, pamiršęs save, grynai iš pasišventimo, kad sportą mėgstančiam jaunimui nereiktų glaustis prie kitataučių. Tokių ir panašių žmonių dėka mūsų veikla išsilaikė reikiameje aukštumoje 40 metų ir nekarta sužibo stipriais laimėjimais. Jo pirmininkaujamos trys kadencijos

buvo pačios sėkmingiausios išeivijos sportininkų veikloje. Už nuopelnus 1979 m. sąjungos suvažiavimo pakeltas į sąjungos garbės narius. Jis pasitraukė iš politikos, bet gerai kad jų dukra, atrodo, žada jį įjungti, nes studijuoja politinius mokslus ir netrukus žada juos baigti. Tai labai svarbi mums sritis, bet gaila, kad nedaug kas iš mūsų žina jo domis.

Dėkingumas ir pagarba priklauso ir Bernecko šeimai. Juk kai šeimos galva yra tiek užimtas visuomenine veikla, kiek jis buvo, tai yra visai aišku, kad savi šeimos reikalai nukentčia ir dalis jo naštos atitenka kitiems šeimos nariams.

Man Berneckas visada imponavo ne tik atliktais stambiais darbais, bet ir savo asmenybe. Visada jis siekė taikos, visada pirmoje eilėje pasirinko pozityvų darbą ir tik išimtiniais atvejais stvėrėsi kritikos. Kuklus pareiškimais, santūrus pažadais, bet žymėtinis pažadų ištesėjimu. Kaip ir A. Bielskus bei S. Krašauskas jis kreipė rimtą dėmesį ir į mažuosius klubus ir stengėsi jiems padėti. Jis taip pat labai siejo, kad jaunimas ne tik sportuotų, bet kad jis būtų ir tvarkingas, pareigingas, doras ir lietuviškas. Jis jį skatino tuo keliu eiti savo asmeniškų pavyzdžių, ypač pareigingumu: mėgino viską ne tik atlikti, bet stengėsi viską ir labai gerai atlikti.

Po tiek metų įtemptos veiklos linkėtina buvusiam ilgamečiui sąjungos pirmininkui ramaus ir labai užtauto poilsio. Ir dabar jis dar bus aktyvus, nes sutiko baigti sporto fondo pirmininko kadenciją, o taip pat buvo išrinktas į garbės teisimą ir į išvykos į Australiją komitetą, bet šios pareigos jam bus kur-kas lengvesnės, negu iki šiol turetosios. Berneckas visada laikėsi principo: darbai — tai ne žodžiai! Žodžiai greit pranyksta. Ir ne žodžiai, bet jo

OLIMPINIAI ŽAIDIMAI

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Visuomet su malonumu skaitau mūsų sporto teoretiko Br. Keturakio straipsnius. Su dideliu dėmesiu perskaičiau taip pat 1987 m. spalio 30 d. tilpusį straipsnį „Pierre de Coubertin naujųjų laikų olimpiadų tėvas, 50 m. nuo jo mirties“.

Mandig, šis straipsnis reikalingas papildymų. Juos darau velokai, nes 1987 m. spalio 30 d. „Drauga“ gavau tik gruodžio 17 d. Pridėjus to mėnesio pabaigoje laisvas aštuonias dienas pašte, mano papildymas pasirodys greičiausiai tik 1988 m. Lietuvių patarlė sako: geriau vėliau, negu niekuomet.

Idėja atgaivinti olimpinius žaidimus pirmas iškėlė vokiečių J.C.F. Guts — Muths (1759-1839). Šiuo gražiu sumanymu susizavėjo kitas vokiečių E. Curtius (1814-1896), skaitęs 1852 m. sausio 10 d. paskaitą Berlyno u-tė. Jo paskaitos mintys rado platų atgarsį kaip tik iš Turkijos jungo išsilaisvinusioje Graikijoje. Propaguojant maj. E. Lappas, 1870, 1875, 1888 ir 1889 m. buvo suorganizuoti pirmi „Pan Hellenic“ žaidimai. Tai buvo tautinio pobūdžio renginiai, tačiau radę platų atgarsį kitose tautose, ypač Prancūzijos vyriausybės narių tarpe, pavadant Pierre de Coubertin ištirti kūno kultūros reikšmę civilizuotame pasaulyje.

Po P. Coubertin paskaitų Sorbonos u-tė ir tarptautinės konferencijos įsteigtas tarptautinis olimpinis komitetas — IOC ir jau 1896 m. balandžio 6 d., stebint 80 tūkst. žiūrovų, Graikijos sostinėje įvyko pirmos

moderniškos olimpinės žaidynės. (Šias žinias paėmiau iš „Guinness book of Olympic records, Dow Mills, Ontario“).

Tai gi nemažinu prancūzo nuopelnų, tačiau Br. Keturakiui reikėjo taip pat atžymėti ir pirmus žingsnius olimpinį žaidynių linkme stačiusius vokiečius, kurių brangus kūdikis gulėjo dar lopšelyje, o Pierre de Coubertin jį pastatė jau ant stiprių kojų.

Tai buvo vasaros žaidynės, nes tik 1924 m. Chamonix įvyko pirmoji žiemos olimpiada. Kas buvo žiemos olimpinį žaidynių sumanytoju — nesuradau, nors jau 1908 m. Londone pasirodė čiuožėjai.

Ir štai stovime ant slenkščio 1988 m. žiemos olimpiados Kanados Calgaryje. Negali būti jokių abejonių, kad aštriosia kova vyks tarp Skandinavijos, vidurio Europos ir Š. Amerikos tautų, gal kiek pajavirinant ją Sov. Sąjungos atstovais. Šiuo metu nežinoma, ar S.S.-gos eilėse matysime lietuvių, nes jau ilgesnį laiką nepasirodė Vilniaus krašto sūnus ignalinietis Algimantas Šalna, nesigirdėjo ir apie Vencienę, kurią mačiau televizijoje, jai dalyvaujant pasaulinėse pirmenybėse Vokietijoje.

Didelę staigmeną „Izvestijos“ laikraščio ledo ritulio žaidynėse pateikė Kanados atstovai, laimėdami šias garbės žaidynes. Visiškai teisingai vokiečių spauda Kanados žaidėjų pavadinimo „Milchgesicht“, kadangi rinktinę sudarė tikri mėgėjai. Ir kas svarbiausia, net

16 kartų šias žaidynes laimėjo S.S.-gos profesionalai (apmokami valstybės tarnautojai), o tik keturis kartus Čekoslovakija.

Favoritu Calgaryje buvo laikomi Maskvos atstovai (pagrindą sudaro Maskvos CASK žaidėjai), tačiau po pralaimėjimų jų „B“ rinktinės JAV-ese prieš to krašto olimpiečius, trenerio Tichonovo sostas gerokai sudrebėjo.

Ieškomas blogo pasirodymo kaltininkas, surandant jį vartininko Bolašeikino ir gynėjo Gusarovo (abu Maskvos karisčių klubo nariai) eilėse.

Pasirodo, kad 22 metų vartininkas su gnyne pasikvietė seniausios pasaulio moterų profesijos atstovės į vedusio Gusarovo butą. „Gražuolės“ šauniai linksmino jaunuolius, turėdamos dar ir kitą tikslą. Nematant žaidėjams jos į degtinės stiklus įpylė „k.o. miltelių“. Jauoliams skaniai užmigus, linksmos „mergaitės“ švariai „išvalė“ vedusio Gusarovo butą, išnešdamos brangius dalykus, pinigų ir kt. Žaidėjai susirgo viduriariais, o gynėjas Gusarovas negalėjo net žaisti. Vartininkas į ledo ritulio aikštę iščiūžė su dideliais vidurių skausmais. Atrodo, kad abiejų karjera užbaigta! Belaškinas pašalintas iš rinktinės sąstato, o Gusarovas nepasirodė jau „Izvestijos“ žaidynėse.

METINIS SUSIRINKIMAS

„Lituanicos“ futbolo klubo metinis narių susirinkimas bus sekmadienį, sausio 17 dieną, 12.30 val. p.p., klubo patalpose, 2614 West 69 St. Visi nariai kviečiami susirinkime aktyviai dalyvauti.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL

Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol. ...	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Šešt. pried.) ..	\$35.00	\$20.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

nuopelnai sąjungai — jo atlikti labai svarbūs darbai dar ilgai bylos apie jo ilgametę ir didelę auką išeivijos sportui.

D.E.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDUOS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami ofise)
Priklauso Holy Cross ir Christ Igoninems
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
2655 W. 69 St.
Tel. 776-9691
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12 - 2 v. p.p.
penkt.: 1 - 3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsipleisusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą.
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvio gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS — karūnėlės,
titteliai, plokštelės ir bendroji praktika.
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofiso perėmė
DR. S. LAIS
SPECIALYBĖ — VIDUOS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Ofs. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGADAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofiso perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
312) 361-0220 312) 361-0223

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

NANCY STREITMATTER, M.D.
KARDIOLOGĖ
2454 W. 71 Street
Tel. 434-6777
Valandos pagal susitarimą

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS
SPECIALISTAS CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross Igoninei
2700 W. 43 St., Tel. 927-3231
Kalbame lietuviškai
Val. pagal susitarimą pirm., antr.
Ketv. ir penkt. nuo 3-7 v.v.

IMIGRANTŲ DALIA

Nežiūrint gausių kritikuojančių Amerikos negerovės, vis vien, su visomis negerovėmis, Amerika tebelieka kraštas į kurį milijonai veržiasi — jei negali legaliai, tai ir nelegaliai, neretai už tokias pastangas sumokėdami savo gyvybėmis. Naujųjų imigrantų antplūdis JAV-ėse pasidarė toks gausus ir senos priemonės neveiksmingos ji sulaukė, kad griežtinami imigracijos įstatymai, bet atsižvelgiant į labdarybiškas organizacijų agitavimą, įstatymų pagriežtinimas sujungtas ir su vienkartinėmis amnestijomis.

Nuo 1920 dešimtmečio į Ameriką įleidžiamų imigrantų skaičius griežtai reguliuojamas kvotomis. Tą yra ir mūšiška patyry, kai nevisi norintieji karo pabėgėliai galėjo atvykti, o turėjo laukti ir „sponsorių“ ir metų, kuriais pagal kvotą būtų įleisti. Bendroji užsieniečių įsileidimo kvota 1986 metams buvo 600,000. Tačiau tais pačiais metais JAV imigracijos agentūra (Immigration and Naturalization Service — INS) pagavo du milijonus bandančių nelegaliai prasmukti pro Amerikos-Meksikos pasienį. O valdininkai spėja, kad už kiekvieną INS pagautą pabėgėlį, penki pralenda nepagauti.

1970 dešimtmety gerokai pasako nelegalių „atbėgėlių“ skaičius ir jis nemažėja, čia esant daug geresnėms ekonominėms perspektyvoms. Tačiau nelegalių imigrantų antplūdis kelia susirūpinimą dėl to, kad nelegalių vaikai perpildo viešąsias mokyklas; dėl to, kad jie atima darbus nuo legaliai JAV-ėse gyvenančių ir dėl jiems reikiamos pagalbos suteikimui sunaudojamų mokesčių su rinktu lėšų.

Tokių rūpesčių fone 1986 m. JAV kongresas išleido imigracijos reformos ir kontrolės įstatymą, kuriuo norėta sustabdyti nelegalią imigraciją, baudžiant darbdavius, samdančius nelegaliuosius. O JAV-ėse, daugelis imonių, ypač drabužių gamyklų bei ūkių, veik išimtinai verčiasi nelegaliais samdininiais, kadangi juos samdo už mažesnę negu minimalinę valdžios leidžiamą algą ar samdo jaunesnius nei įstatymu leidžiamą. Tačiau kai kurie ekonomistai bei pramonės stebėtojai nemano, kad įstatymas sutramdys nelegaliai samdančiuosius.

Jau projektuojant naują įstatymą, kongresmanus pradėjo stipriai įtakoti įvairios grupės, siekiančios žmoniškumo tiems nelegaliems užsieniečiams, kurie galėtų parodyti, jog nežiūrint jų nelegalaus statuso, jie yra produktyvūs, atsakingi visuomenės nariai. Tų grupių tarpe buvo ir JAV Katalikų Konferencija — vyskupai. Jų tikslas buvo prie šios reformos prijungti amnestiją tiems, kurie gali įrodyti, kad JAV-ėse išties išgyvenę nuo 1982 m. pradžios. Tokį įstatymą prezidentas ir pasirašė 1986 m. Tačiau dabar, belikus tik keturiems mėnesiams iki amnestijos laikotarpio galo, tik 1 milijonas iš tikėtųjų 2 milijonų, kurie kvalifikuoti amnestijai, pridavę prašymus.

Kadangi bažnytinės institucijos visoj Amerikoje buvo įsteigusios amnestijos centrus nemokamai padėti imigrantams su tvarkyti dokumentus, katalikų šaltos organizacijos atstovai nustebo, kad daugiau negu 85% visų INS gautų amnestijos prašymų buvo pateikti pačių imigrantų, be jokio tarpininkavimo. Nors reformos įstatyme pažymėta, kad privačios organizacijos yra raginamos tokius centrus kurti, santykiai tarp Bažnyčios ir INS dažnai būna įtempti dėl įstatymo

daromo imigrantams skriaudų ar apsunkinimų, kurių dauguma yra katalikai.

Pavyzdžiui, advokatai su specialybe imigracijoje randa, kad daugiau kaip trys ketvirtadai kvalifikuojančių amnestijai turi sunkumų įrodyti, kad krašte gyvena nuo 1982. Jie yra išmokę saugumo sumetimais deginti visus kvitus, čekius atkarpas ar sąskaitas, kad būtų sunkiau suvesti. Priedo ir darbdaviai nenori prisipažinti juos samdę, nes dažnai algas moka grynais, o jei prisipažintų, juos suvestų mokesčių agentūra dėl slaptų samdinių ir už juos nemokamų mokesčių. Tuo atveju dažnai imigrantai stengiasi išgauti pažįstamų piliečių palidėjimus, kad jie čia nuo tada gyvenę. Tačiau dažnai padirbtų dokumentų griebiasi asmenys, nenorintys būti atskirti nuo savo šeimos. Arkiv. J. L. May, JAV vyskupų konferencijos pirmininkas, prašė prezidento asmeniškos intervencijos sustabdyti šeimų išskyrimą, argumentuodamas šeimos šventum. Bažnyčios padarytos studijos parodė, kad 40% amnestijos prašančiųjų dėl šio įstatymo uždaryto savo vaikų per deportaciją. Rezultate INS komisinerius nutarė, kad INS nedeportuos amnestijai nekvalifikuojančių vaikų, jei jų tėvai amnestijai kvalifikuojami, o Kaledų švenčių proga 24 nelegaliai atvežti vaikai buvo iš kalėjimo grąžinti savo tėvams.

Californijoje Katalikų Labdarybės (Catholic Charities) per 18 savo vedamų amnestijos centrų kas savaitę sutvarkydavo dokumentus 2,500 prašančiųjų. Dabar skaičius sumažėjo tik iki 500 kas savaitę, tad turėjo uždaryti septynis centrus. Kai kas sako, kad atėjus į šią įstaigą kai kurie imigrantai nebeužėjo per ilgai laukti, tad savo prašymus patys sutvarkė. Ši organizacija gi paaiškino, kad greitesniam tvarkymui neturėjo nei pakankamai laiko pasiruošti, nei reikiamų lėšų.

Siuo klausimu tačiau ir pačioje Bažnyčioje JAV-ėse toli gražu nėra sutarimo. Daugelis nemano, kad dabartinis įstatymas yra neteisingas, atsižvelgiant į didžiulius imigrantų sukeliamus socio-ekonominės problemas.

Vis dažniau katalikai atsiduria situacijose, kur jie verčiami pasirinkti tarp įstatymo laikymosi ir humaniško. Pvz. katalikiškam legalizavimo centre darbuotojas randa, kad prašymą padavusysis nekvalifikuojamas amnestijai; ar jį išduoti deportavimui, kaip įstatymas reikalauja, ar atsižvelgti į jo šeimą ir nutylėti?

Be to, per Meksikos pasienį prasmunka ne tik meksikiečiai. INS tarnautojai spėja, kad 1986 m. prasmuko net 150,000 indų, taiwaničių, lenkų, bei kitų tautybių asmenų ir kad tai yra 33% padaugėjimas nuo 1982 m. skaičiaus.

Tad matome, kad ir čia įstatymas lieka įstatymu, o jis žmonių gyvenimuose išsivaidina labai dramatiškai, kartais sunkiai. Tą ir mes galime patvirtinti, prisimindami savo ar pažįstamų tremties patyrimą ar priverstinio sugrąžinimo į Sov. Sąjungą tuoj po karo tragediją.

Gaila nelegaliai atbėgusiųjų sunkios dalios. Bet dar labiau gaila tuose kraštuose pasilikusiųjų, nesugebančių čia atbėgti. Dėl pasaulinio neteisimumo mažinimo esminiai svarbu ir mums netylėti, kovoti, kad bent tas mūsų tautai duotas žemės kampelis Lietuva kada nors prašvistų laisvės ir teisingumo rytojui, kad ir iš jo žmonės nereikėtų visom įmanomom priemonėm bėgti.

a.j.z.

KAIP MINĖSIME VASARIO 16?

Svetimieji ir savieji pavergtųjų pagalbai

JUOZAS KOJELIS

Pagal dar nepriklausomoje Lietuvoje susidariusią tradiciją svarbiausioji valstybinė šventė, Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, buvo surengtas vien su 1918 m. vasario 16 data. Gal ir padaryta klaida, kad lygiavertė nebuvo akcentuojami 1251 metai, kada faktiškai Lietuvos valdovas Mindaugas buvo apkrikštytas ir popiežius Inocentas IV suteikė jam karaliaus vainiką arba 1253 metų data, kada jis buvo vainikuotas. Šių senųjų datų reikšmė pajautoma išvijoje, kada tautos teisei ir nepriklausomybę paremti tu datų labai prisireikė.

Kai kam gali iškilti neaiškumai, kaip praėjusiais metais minėjome Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejų, o šių metų vasario mėnesį ruošiamės švęsti Lietuvos nepriklausomybės 70 metų sukaktį. Žinoma, yra skirtumas tarp nepriklausomybės paskelbimo ir atstatymo, bet tas skirtumas jau išblėsta suaugusiųjų sąmonėje, beveik išdiles jaunojoje kartoje, o kitataučiai paprastai Lietuvos nepriklausomybės pradžią riša su II pasaulinio karo pabaiga, kaip Estijos ir Latvijos. Didelį dėmesį senosios Lietuvos istorijai iškelti bent katalikiškame pasaulyje pasitarė Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjimai. Tą idėją reikėtų palaikyti ir ateityje, minint tradicines Lietuvos nepriklausomybės šventes.

Ateinančiąją vasario 16-ą sukanka 70 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo deklaracijos, kurią Lietuvos Taryba paskelbė Vilniuje 1918 metais. Apvalių metų skaičių sukaktys natūraliai susilaukia didesnio dėmesio.

Prieš 20 metų buvo ruošiasi kaip galima išskilmingiau ir prasmingiau paminėti 50 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Tada trys veiksniai planavo suderinti savo įėjimus, kad ta proga pilniau būtų panaudota išnešti Lietuvos klausima į pasaulio viešumą. Deja, to neįvyko. Kai kurie žmonės už tai neša atsakomybę. 70 metų sukakties paminėjimui sutartinės veiklos net neplanuojama. Gal ir gerai. Nesant jokių vilčių susiderinti, geriau vienas kitą palikti ramybėje.

Skirtinas didesnis dėmesys

Kiekviena vietovė Amerikoje turi nusistovėjusią Vasario

16-sios ruošimo tradiciją. Vienur organizuoja Lietuvių Bendruomenė, kitur — Altos skyriai, o kai kur bendru tų organizacijų sutarimu. Yra vietų, kur Nepriklausomybės šventės minėjimus organizuoja kelios organizacijos sutartinai ar ad hoc komitetai. Mažesnėse bendruomenėse yra tik vienas minėjimas, didesnėse, pvz. Chicagoje, yra vienas centrinis ir dar keli kiti, organizuojami atskirų LB apylinkių, organizacijų, mokyklų.

Nepažeidžiant susidariusių tradicijų, Vasario 16 minėjimams šiais metais, ypač Amerikoje, skirtina žymiai didesnis dėmesys negu paprastai. Ir tai dėl kelių priežasčių. Pirma, Amerikos valdžia pasiūsiu atšildyti santykius su sovietais. Kiekvienas turėtų džiaugtis tarptautinių įtampų mažinimu ir karo grėsmės atitolinimu, jei tam kilniam tikslui nenaudojamos nekilnios priemonės. Istorijos pamokos ta prasme yra didžiai skaudžios.

Prieš II pasaulinį karą Vokietija buvo tapusi viena iš didžiųjų galybių. Visos kitų didžiųjų valstybių sutartys santykiams su nacine Vokietija atšildyti nešė neįsivaizduojamas nelaimės mažesnėms valstybėms ir sunaikinimą kai kurioms tautinėms mažumoms. Tad ir į Amerikos pasinešimą atšildyti santykius su Sovietų Sąjunga reikėtų žiūrėti mažiausiai su dideliu atsargumu, kol ji neatsisako užkariavimų ir žmonių pavergimo politikos. Vasario 16 minėjimais kaip tik turėtume pademonstruoti savo organizuotumą ir krašto politikos vairotojų pasirengimą savo susirūpinimą. Palankesnes sąlygas mūsų veiklai sudaro rinkiminiai Amerikoje metai. Tai reikėtų išnaudoti.

Antra, Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejus paruošė palankesnę dirvą platesnės apimties Vasario 16 minėjimams. Įgyta patirties ir sudaryti kontaktai. Krikščionybės minėjimams organizuoti daugelyje vietų buvo sudaryti pajėgių asmenų komitetai, ir visuomenės tas jubiliejus turbūt daugiau įtvirtino Lietuvos istorijos vaizdą ir dabartinį pavergimo faktą laisvojo pasaulio sąmonėje, negu bet kuris kitas organizuotas įvykis nuo Lietuvos nepriklausomybės praradimo dienos. Pasididžia-

vimą keliantį prasiveržimą Lietuvos reikalui į pasaulio viešumą krikščionybės jubiliejaus proga padarė dr. Vytautas Dambrava savo straipsniais di-džiojoje Venecuelos spaudoje ir valandos ilgumo specialiomis programomis dviejuose pagrindiniuose sostinės Caracas televizijos kanaluose.

Trečia, švėsime 70 metų sukaktį nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, bet santykis tarp nepriklausomo laikotarpio ir okupacijos metų pastoviai kinta lietuvių tautos nenaudai. Prieš daugiau kaip 700 metų įžiebta ir prieš 600 metų įtvirtinta krikščionybė Lietuvoje išsilaikė, atkurta nepriklausomybės po 22 metų žlugo. Tautoje išsilaikė tautinė — valstybinė sąmonė, išvijoje — dar stiprus rūpestis padėti tautai atkurti nepriklausomybę. Bet jau yra balsų, kurie tą rūpestį gana agresyviai stengiasi pakeisti glasnost džiaugsmu.

Krikščionybė Lietuvoje šandien tapo lyg skydu ginti tautinį identitetą. Kova būtų nepalyginamai sunkesnė, jei tauta nejaustų išvijos moralinės ir politinės paramos. Todėl su Vasario 16-sios minėjimais turime pasiekti ir Lietuvos žmones.

Kai kurios sugestijos

Vasario 16 minėjimams organizuoti atskirose vietovėse turėtų būti mobilizuota vyresniųjų ir jaunesniųjų santalka, svarstomi visų pasiūlymai ir įrankiniai žmonių specifiniai sugebėjimai. Vyresnieji dažnai klysta, manydami, kad pasiekiamą vyresniųjų ir jaunesniųjų santalkos, kai jaunam žmogui programos atlikimo metu leidžiama pranešinėti ir perskaityti rezoliucijas ir sveikinimus. Iš tikro reikia girdėti jaunesniųjų pasiūlymus ir idėjas ir, jei tik galima, inkorporuoti į minėjimų programas. Ne tik inkorporuoti, bet jiems reikėtų ir pagrindinę atsakomybę. Dabar pas mus jau ne retas atsitikimas, kad 70-mečiams ir 60-mečiams yra dar jaunuoliai, kuriais dar negalima pasitikėti.

Kas beruoštų Vasario 16 minėjimus, programai suplanuoti ir įvykdyti turėtų būti sudaryti plačios apimties komitetai, kurių nariai prisimintų atsakomybę už atskiras ruošos sritis. Kalbetojais, šalia

neįsivadavę, buvo labai užsidarę. Kai kas šnibždėjo, kad darbo metu iš įstaigos išėjęs jis susitinka su kažkokia mergina.

Keistai atrodo ir Vaino atkraustymas čia iš White centro su visomis knygomis. Tai gali būti sukta White manevras. Jei kartais viršininkai jaučiasi nelaimingi, kai jų tarnautojai trumpų rankovių marškinius dėvi vietoj ilgu, tai netvarka ant Vaino stalo ir gal jo viena akis tikriausiai atsidob White bendrovei. Vaino Vaina kada nors ir iš čia pašalins... Devinskis, kiekviena proga ji apšaukdamas ir niekindamas, turbūt pildo gudraus viršininko nurodymus.

Tiek metų dirbęs White bendrovei, ieškodamas kito darbo Vaino nežinos nei kaip išaiškinti būsimam darb-daviui, kodėl jis buvo atleistas.

Dabar tik ženkliai duodami senam suomiui. „Mes keičiam draugus, namus, baldus ir kartais net gimines“, galbūt pasakys White ji atleisdamas.

Atsidūręs ant šilgatyvio vargšelis Vaino gal pagalvos, kad „atsiskyrimas yra bendrovės labui“ ir kad tai nuolat tarnautojams kabantis Damoklo kardas. Kas ji seną sunkiais laikais priims ir darba, jei net jaunesniems sunku surasti?

Ir valkiosis žmogus iš vietos į vietą, ir niekas nesuspręs, kodėl toks gabus mene, ilgai bendrovei dirbęs žmogus staiga prarado minkštą kėdę? Pats Vaino spjaudusis šilgatyvyje nežinodamas, kad ir maži dalykai, netvarkingas stalas ar viena akis gali nepatikti viršininkui.

Gal dėl to man čia baugu ir nesaugu tarp tų inžinierių, tarp jų pjaunųjų ir ginčų, galvojo Dobilas. Gal dar ne laikas tuo rūpintis, bet jau dabar, nors pasikark, nesuspręsiu visų pradėtų brėžinių pataisyti ir perbraižyti. O kas bus toliau, kai darbas įsisiūbuos?

Iš ryto riejasi visi, pyko Dobilas. Po pietų kiek

Arizonos Lietuvių Bendruomenės paruošta šiaudinukų eglutė Tarptautiniame Kaledų festivalyje Phoenixe. Iš kairės: Margarita Blozevičienė, Aldona Morkienė ir Viktorija Zakariene, eglutės organizatorė.

savųjų, kvieistini žymesni amerikiečiai politikai, akademikai, religinių bendruomenių autoritetai ir kiti žymūs žmonės. Tegu jie mums pasako ir žinomus dalykus, bet tai yra vienas iš kelių su jais sieiti ir kontaktus ir laimėti draugų. Su tokiais žmonėmis į minėjimus ateina ir amerikiečių media.

Minėjimų organizatoriai turi dėti pastangas iš savo valstijų gubernatorių, miestų merų, apskričių ir miestų tarybų išgauti Vasario 16 proklamacijas. Prašyti, kad proklamacijų autoriai kopijas pasiųstų Valstybės departamentui. Tai liudys mūsų gyvybę.

Vasario 16 minėjimus, kur tik galima, ruošti išskilmingesnėje aplinkoje. Ne tik todėl, kad ten mieliau ateina žymieji svečiai ir media atstovai, bet ir mes patys turime pajusti Vasario 16 šventės skirtumą nuo mažesnės reikšmės minėjimų.

Centrinės organizacijos turėtų dėti pastangas, kad ryšium su Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 70 metų sukaktimi lietuvių delegacija priimtų krašto prezidentas. Jei nebus prašoma, niekas nepasiūlys. Prieš Gorbaciovo atsilankymą Amerikoje pastangas susitikti

su valstybės sekretoriaumi George Shultz, kiek žinoma, darė JAV Lietuvių Bendruomenė ir Baltų Laisvės lyga. Nepasisekė su Shultz, bet Amerikos baltų delegaciją priėmė Schultz pavaduotojas John Whitehead. Delegacijos dalyviai pateikė jam geros informacijos ir inteligentiškai suformuluotų ir gerai argumentuotų sugestijų.

Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjimai tesėsi visus metus. Taip ir akcija Vasario 16 dviasioje neturėtų sustoti iki metų galo. Jei krašto vyriausybė pradėtų pavergtųjų atžvilgiu nusiteikimus vėsinti, visuomenės pareiga būtų visomis galiomis juos šildyti. Tuo tikslu didesnis dėmesys turėtų būti atkreiptas į pagrindinius prezidentinius kandidatus ir JAV Kongresą.

RINKIMŲ PIRMININKAS

Chicagoje rinkimų komisijos pirmininku kompromiso keliu buvo išrinktas James R. Nolan, 62 m. Pirma karta daugiau kaip per pusšimtį metų tas pareigas gavo respublikonas. Po liepos 10 d. jo vieta užims demokratas Nikki M. Zollar, 31 m.

aprimsta. Tačiau grįžta iš restoranų inžinieriai ir Devinskis, suskamba telefonas, ir vėl prasideda baksniojimas, nesėjama visko aprėpti, vėluojamasi darbo spartoj.

— Gal mums reikia daugiau braižytojų, — praeinančiam Devinskii pasilė Dobilas.

— Manai? — Devinskis nesustojo, tik atsisuko. — Nesėjam pataisyti. Daug lapų reikia perbraižyti.

— Jei kas čia ateis darbo ieškoti, duok pareikšimą užpildyti ir apklausk. Gera idėja.

— Aš?

— Užrašyk savo nuomonę, o aš vėliau nuspręsiu kuri priimti. Pažįsti gal daugiau braižytojų už mane šiam mieste.

Tiesa, Devinskis buvo užimtas. Jis skrajodavo, įbėgdavo ir vėl išbėgdavo į centrą. Nebuvo kam su darbo ieskančiais net pašnekti. Galėjo šias pareigas paskirti Vainui, bet tas yra įsitraukęs į savo meniškų piešinius. Valandomis tušuoja ir trina dangoraižio perspektyvas, kartais net visai dieną užkliudamas prie kokio debesėlio...

Niekas nesirūpina, nėra tvarkos, dažniausiai nėra ne Devinskio.

Tikrai daugiau braižytojų čia reikia.

VII

— Nebaigėt, tai šį vakarą dirbkite iki dvyliktos nakties, — šuktelėjo supkęs Devinskis išeidamas pro duris.

Burbėdami braižytojai susilenkė prie stalų. Tik Maikis pradėjo keiktis ir to užteko Devinskii. Tarpdury jis išgirdo nepatenkinto vaikinio balsą ir pagalvojo: „Rytoj, šimtas velnių, su juo atsisakysiu, atleisiu be pasigailejimo...“

(Bus daugiau)

DANGORAIŽIO ŠEŠĖLIS

P. MELNIKAS

Romanas

19

Kaip greitai jie tai užmiršo...

Dobilas prisiminė kaip kartą prieš pietus, įėjęs į vieną bendrovę prašyti darbo, nuo jį apėmusios gėdos negalėjo praziūti burnos. Telefonistė turbūt pagalvojo, kad jis buvo panašus į lankytoją, kuris atėjo susitikti su koku bendrovės draugu pietums. Ji šyptelėjo Dobilui ir pasakė:

— Dar kelios minutės iki pietų pertraukos, tuoj išeis.

Dobilas nieko jai neatsakė ir atsisėdo ant kėdės. Kai inžinieriai būriais į prieškambarį išėjo pietums į restoraną, jis prisijungė prie jų, kartu su jais išėjo gatvėn ir daugiau negrįžo ten prašyti darbo.

Bejėgiškumas prieš dirbančius, gėda, kurią jautė varstydamas duris ir ieškodamas darbo, buvo tokia stiri, paslaptinga ir neišaiškinama, kad jį net dabar nupurtė.

Negi vėl kada reikės tai kartoti, pagalvojo, nuleido galvą ir įniko visomis jėgomis į darbą. Koku būdu Amerika galėjo jo nervus taip paveikti? Kaip tai atsitiko? Kodėl turėjo bijoti darbdavių ir prieš kiekvieną lenktis? Nei Lietuvoje, nei karo metu Vokietijoje pikčiausių prievaidų taip nebijojo kaip čia. Gal dėl to jis anuomet nejuoto baimės, nes visi buvo europiečiai?

Amerikietis, jam atrodė, yra visiškai kitoks žmogus ir jis nesugebėjo jo suprasti. Negalėjo spėti, ka Devinskis iš tikrųjų apie jį galvoja ir kokių veiksmų gali kada nors griebtis. Jis niekada, net mažose dalykuose

10 METŲ TAUTODAILĖS INSTITUTUI

Pro plačių durų stiklus matyti tankiais lašais krentas lietus. Jau visą parą taip smarkiai lyja. Sunkūs, pažemę slenką debesy užgulė Lauryno upėje esančią tūkstanties salų vasarvietę. Žemė įmirkusi — ištįsusi. Oras šiltas, tik labai drėgnas. Teko panaudoti vilkiką ant įmirkusios pievos pastatytam autovežimui ištraukti.

Sėdžiu ir gėriuosi Reginų būstinėje įrengta meno galerija vardu „Nemunas“. Dideleje galerijos parodų salėje kabo dailiai ir skoningai dail. A.A. Tamošaitių ir Aldonos Veselienės sukabinti instituto narių išaušti audiniai: kilimai, juostos, priejuostės, austi paveikslai. Matyti šiaudinukų dirbiniai, medžio drožiniai. Koks gražus ir turiningas lietuvių liaudies menas. Kokie idomūs ir gražūs spalvų deriniai. Sėdžiu ir gėriuosi tarum būčiau įžengęs į pasakų pasaulį. Audinių spalvų derinys ir grožis veržiasi į mano kraują ir sielą. Nejauci, kad dalyvauju Instituto suvažiavime. Gailios, kad paroda šiandien po trijų mėnesių uždaro. Tik šiandien pajutau liaudies audinių grožį, tokio jausmo parodos atidaryme neturėjau.

Kūrybinė galia ir veržlumas

Dail. Antanas Tamošaitis, jau belankydamas Meno mokyklą Kaune, gyvai domėjosi lietuvių liaudies menu. Vasaros atostogų metu važinėdavo po visą Lietuvą ir kruopščiai rinko ir fotografavo bei tvarkė liaudies meno medžiagą. 1931 m. Žemės ūkio rūmų kviečiamas liaudies meno ir namų pramonės skyriaus vedėjo pareigoms. Čia jis, pasitelkęs savo žmonos Anastazijos pagalbą, pradeda leisti „Sodžiaus Meno“ knygų seriją. Nekartą teko man matyti ju būte žemės ūkio mokyklų mokines piešiančias iš originalių audinių liaudies meno raštus ant popieriaus. Ir tas viskas buvo skirta „Sodžiaus Meno“ spausdinimui.

Nemaža Tamošaitių paruoštų liaudies meno darbų teko man pačiam litografuoti. Tų laikų spausdinimo technika neprikyto šiandieninei. Beveik viskas buvo paruošama rankomis ant litografinio akmens. Paruošime spaudos žinovo patirtis ir sugebėjimai vaidino lemiamą vaidmenį.

Lietuvos nepriklausomybės netekimas bei prasidėjęs II pasaulinis karas nutraukė Tamošaitių planus ir užsimojimus.

Svajonės ir jų įgyvendinimas emigracijoje

Po karo dail. A. ir A. Tamošaitiai atsidūrė Kanadoje. Jie įsikūrė prie Kingstono, Ontario, gražioje St. Lauryno upės pakrantėje. Dažnokai lankantis žinojau, kad jie svajojo apdirbti turimą medžiagą ir išleisti lietuvių liaudies meno knygas anglų kalba. Anglų kalba knygomis jie tikėjosi prasiveržti į viešą pasaulio mokslo institucijas — bibliotekas ir supažindinti bei įamžinti lietuvių liaudies meną visame pasaulyje.

Jie nuolat domėjosi dabartine spaudos technika. Šiandieninė spaudos technika su patobulinimais ir išradimais žengia nuolat priekiu kartu su išsivystančia technologija. Spaudai yra išrasti ir pagaminti elektroniniai kompiuteriai fotografavimui, spalvų išskyrimui, montavimui (išdėstymui) ir spausdinimo mašinoms.

Lietuvių Tautodailės instituto steigimas

1977 m. Tamošaitių sodyboje, talkininkams padedant, buvo įsteigtas Lietuvių Tautodailės institutas. Tikslas — įsteigti skyrius, supažindinti priaugusiąją kartą su lietuvių liaudies menu ir įtraukti ją į kūrybinį darbą. Ruošti liaudies meno dirbinių parodas ir leisti knygas.

1980 m. buvo išleista pirmoji knyga — „Lithuanian National Costumes“ (Tautiniai drabužiai). 1982 m. „Easter Eggs“ (Margučiai). Kiek jose kūrybinės meilės ir darbo įdėtai A.A. Tamošaitių meilė liaudies menui, jų veržlumas, darbštumas ir kantrybė sukūrė tas dvi knygas.

Susiorganizavo skyriai, kūrybinę dvasia išsivystę narių tarpe. Pagaminti du kultūriniai filmai — „Gintaro Kraštas“ ir „Lietuvių audinių dailė“ bei Anastazijos Tamošaitienės kūryba.

Trečioji liaudies meno knyga

Šiuo metu spausdėję ruošiamą spaudai „Sashes“ (Lietuviškos juostos). Metiniam Instituto suvažiavime š. m. rugsėjo mėn. 12 d., „Nemuno“ galerijoje prie Ganauomo, išdėdinti rodė pirmuosius tos knygos atspausdintus lankus: Grafišką (juoda — balta), spalvotą (fotografinę litografiją) ir rankomis (mas-kavimu) paruoštą spalvotą lanką. Jie visi trys yra žavingi.

Knygos spaudai paruošimas ir atspausdinimas kainuoja brangiai. Knyga bus atspausdinta 1988 m. spalio mėn. Valdybai trūksta 12 tūkstančių dolerių spausdėdams darbą apmokėti. Ji kviečia visus lietuvius užsakyti ir apmokėti tą knygą dabar. Užsakyti ir apmokant dabar jos kaina yra 40 dol. (kan.) ir 30 dol. (am.)

Instituto veiklos varikliai

Yra 2 pagrindiniai veiklos varikliai: kūrybinis ir administracinis. Abu varikliai yra labai svarbūs ir viens kitam reikalingi. Išjungus vieną iš jų, neįmanoma jokia veikla ir Institutas užsidarytų. Abu varikliai yra kupini meilės liaudies menui ir darbui išpareigojimo.

Kūrybinį variklį (įskaitant planavimą ir patarimus) sudarė dail. Anastazija ir Antanas Tamošaitiai ir skyrių nariai. Administracinį variklį — tarybos nariai ir valdyba. Be šių dviejų energijos šaltinių nebūtų galima išleisti liaudies meno veikalų nei suruošti gausią ir puošnią dirbinių parodą „Nemuno“ galerijoje.

Tenka padėkoti dail. A. ir A. Tamošaitiams, tarybai, valdybai, o taip pat Instituto skyriams ir jų nariams už pavykusią parodą. Nereikia užmiršti ir „Nemuno“ galerijos savininkų p.p. Reginų. Jiems priklauso padėka už suteiktas patalpas, pagalbą ruošiant parodą ir jos globą.

Dar tenka padėkoti Jonui Danačiui, „Time“ Press savininkui, bei Senkevičiui ir Jonui Gustainiui už puikiai atspausdintas bei šiuo metu spausdinamas institutui knygas.

la.

Tik mūsų pačių menkumas dažnai neleidžia pripažinti autoritetų; sumažinkime savo egoizmą, pavydą ir mums tuoj iškilis šviesesnės asmenybės.

R. Spalis

„Berželio“ tautinių šokių grupė Hartforde, Conn., rengiasi šokti Pasaulio tautinių šokių šventėje Hamiltone.

Nuotr. A. Dziko

JIE ŠOKS VIII ŠOKIŲ ŠVENTĖJ

Žvarbios sniego pūgos ir siaubingos liūdros, Šiaurės Ameriką kankinančios, kai šie žodžiai rašomi, praeis, kaip ir viskas praėina. Vidurvasaris, liepa netruks ateiti. Visų akys krypstą į Torontą ir Hamiltoną. Torontose birželio 24-27 d. vyks Kultūros kongresas, birželio 28-30 d. PLB seimas, o jau kitos kelios dienos bus smagiausios leidžiamos tik už pusšimčio mylių nuo Toronto išsipyliusiame Kanados pramonės mieste Hamiltone. Kokie renginiai ten vyks liepos 1 ir 2 dienomis, šį kartą nekalbėsiu. Tik primenu, kad liepos 3 d. Vic Copps kolizijoje įvyks VIII Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė. Pirmoji Kanadoje. Antroji iš aštuonių nebe Chicagoje. Renginys, kurio publikai jau paruošta 12,000 kėdžių, o reikalui esant dar keletas tūkstančių galėtų būti pridėta.

Prieš kiekvieną praėjusią šventę, nežinau, kuria pradedant, su malonumu aprašinėju šokiškančias grupes. Ir šios šventės proga mielai tai darysiu, kai grupių trumpos istorijėles ir nuotraukas į mano rankas pateks. Tiek aš, tiek ir kiti spaudos k-jos nariai prieš šventę bandysime kuo daugiau grupių su skaitytojais, tad būsiama publika, supažindinti. Šį kartą — sutrumpinta pirmosios mane pasiekusios grupės istorija.

Hartfordo „Berzelis“

Grupės ugdytojų vaizdžiu ištariu jį (vyriškos giminės, nes „Berzelis“ išdygęs 1972 m. rudenį. Tai Hartfordo lituanistinės m-los „studentų“ pastangos trimis šokiškais parodyti All Americans festivalį rengiančiam miesto merui, kad ir lietuviai ne pėsti.

I „Berželį“ ėmę jungtis jaunuoliai iš visos Connecticuto valstijos. Po gerų pasirodymų vietos publikai imta kviesti svečiuosna. Grupė ne tik apkeliausi visą savo valstiją, bet šoko ir Rhode Island, Massachusetts bei New Yorko valstijose. Kai 1981 m. Hartforde buvo rengiama rytinio pakraščio Lietuvių šokių šventė, „Berzelis“ buvo rengimo ir programos dalyvis.

„Berželio“ atliktas didelis vaidmuo didžiuliuose minėjimuose: Šv. Kazimiero mirties 500 metų ir Lietuvos krikšto 600 metų sukaktuvėse. Pastarojo jubiliejaus iškilmėse keli grupės nariai šoko Romoje.

Visada gyvas ir gajus, „Berzelis“ nepraėjo nė vienos jo egzistencijos metu buvusios tautinių šokių šventės, dalyvaudamas V, VI ir VII šventėse.

Šiuo metu „Berželyje“ šoka dvejoji šokėjų: vyresnieji, kurių yra 43 ir kurių amžiaus skalen-

ALFONSAS NAKAS

ieina žmonės tarp 14-27 metų, ir jaunesnieji — 13 pradžios m-los vaikų. Tarp vyresniųjų tebesoka 4 žmonės, dalyvavę nuo grupės įsteigimo dienos. Kai kurie, mokslus eidami tolimų vietovių universitetuose, laikinai grupę palieka, bet, jeigu toliau gyventi ir dirbti į Hartfordą sugrįžta, grįžta ir į grupę.

„Berželio“ steigėja Dalia Minkūnaitė-Dzikienė grupę tebevadovauja iki šių dienų. Jai talkina keletas kitų: vyr. padėjėjas Jonas Kodis, šokėjų paruošėjas Laima Šimanskytė, Saulius Dzikas, Rima Dzikaitė, muzikas Jurgis Petkaitis, grupės garso inž. Alfonsas Dzikas.

Su malonumu prisimenu, kad, man redaguojant VII šventės

leidinį, Dalia Dzikienė buvo viena iš pareigingiausių grupių vadovių, supratusi reikala greit ir tiksliai reaguoti, kai buvo į ją kreipiamasi. Tikime, kad VIII šventėje „Berzelis“ Copps kolizijos arenoje siūbuos taip, kaip vadovės nurodyta ir orkestro diktuojama...

STEBI NEPILNAMEČIUS

Chicago policija susirūpino sumažinti nepilnamečių nusikaltimus. Policininkai neatžymėtais automobiliais sausio 6 d. važinėjo ties Roosevelt ir Clemente aukštėmis, niosiomis mokyklomis ir pastebėję pasitraukusius iš pamokų, prie užkandinių besibūruojančius moksleivius, jų 90 areštavo.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

NAUJŲJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJA, I tomas.	
Pranas Čepėnas, 543 psl.	\$15.00
NAUJŲJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJA, II tomas.	
Pranas Čepėnas, 840 psl.	\$25.00
LIETUVOS SOCIALDEMOKRATIJĄ, kovoję dėl krašto nepriklausomybės istorinė apžvalga.	
Juozas Vilčinskis, 395 psl.	\$20.00
GYVENIMAS OKUPOUOJE LIETUVOJE, komunistų propaganda ir tikrovė. Gintaras Tautvytis, 230 psl.	\$10.00
LIETUVA PASAULINĖJE LITERATUROJE. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, 244 psl.	\$8.00
MILŽINAI IR SLIBINAI, satyriniai eilėraščiai. Balys Pavabals, 80 psl.	\$5.00
GANYTOJAS IR VILKAI, istorinis romanas iš vysk. M. Valančiaus laikų. J. Gliuda, 242 psl.	\$9.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2 %

paid and compounded quarterly

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanaukas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon.-Tue., Fri., 9-6 Thurs., 9-6 Sat., 9-1

SERVING CHICAGO AND SINCE 1905

CLASSIFIED GUIDE

Paleškoml asmenys!

Vanda Davidauskaitė-Dargis ir jos vyras Leonidas Dargis, gyvenantys Chicagoje. Ieško pusseserės Vanda Jecėvičiūtės-Svečičienės. Rašyti: Dagnei Mielulienei, 4302 S. Fairfield, Chicago, Ill. 60632. Tel.: 376-0010.

FOR RENT

Išnuomojamas kamb. su pilnu išlaikymu: negalintiems save apsiarnauti. Skambinti vakarais: 471-4263.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 W. 95th Street
Tel. — GA 4-8654

V.T. ELECTRIC CO.

Licensed, Insured — Bonded
436-6937

Elektros ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

ELEKTROS

IVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sažiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

FOR SALE

Pigia parduodu tinkamus naudoti Lietuvoje

VIDEO REKORDERIUS

(312) 839-5829

Balys Pavabals

MILŽINAI IR SLIBINAI

Sat(lyriniai eilėrašči)ščiai

Knyga, laimėjusi Montrealio lietuvių akademinio sambūrio, Vinco Krėvės literatūrinę premiją. Kaina \$6.00 (įskaitant siuntimo išlaidas).

Užsakymus siųsti autoriaus adresu:

L. Žitkus
81 Vermont St.
Brooklyn, NY 11207

ALOYZAS BARONAS

Daiktai kasdieniniai

POEZIJA

Pomirtinis eilėraščių rinkinys, išleido Nijolė Baronienė savo vyro a.a. Alojzo penkių metų mirties sukaktį paminėti, iliustravo dail. Ona Stankaitytė-Baužienė.

Duotas ir pilnas A. Barono knygu sąrašas.

Kaina su persiuntimu \$6.00

Illinois gyventojai dar pridėda 40 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

NUO BIRUTĖS KALNO

Maironis

Poema buvo parašyta lenkiškai, išversta Fausto Kiršos, redaguota ir spaudai paruošta Bernardo Brazdžionio, gražiai iliustruota dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. Išleido „Lietuvių Dienos“ Maironio 50 metų mirties sukaktį minint. Leidinys didelio formato, turi 47 psl. Kaina su persiuntimu 7.75 dol. Illinois gyventojai moka 8.25 dol.

Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sažiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
776-2233

GREIT IR SAŽINGAI

PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkė, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski
767-0600

Home for Sale

Palos Heights by owner 3-step ranch, 3-4 bdrms.; 3 baths; liv. rm.; din. rm.; family rm.; eat-in kitchen; finished bsmt.; 2 1/2 car attached garage. Call 597-6598.

KMIECIK REALTORS

7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sažiningo patarimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

No. 106 — 56 ir Kedzie. 6 kamb. mūras su 2 ar 3 mieg. kamb.; gražios medinės virtuvės spintelės; iššitas rūsas; namų apyvokos reikmenys — veltui; naujas nuo-sienos-iki-sienos kilimas; pušies medžių išmuštas TV kamb.; iššitas pastogė. Peščiomis galima pasiekti Jewel krautuve, banką, bažnyčią, McDonald užkandinę. Tik \$47,900. Skambinkite dabar.

No. 107 — 79 ir Homan. Labai gražus 3 mieg. kamb. mūrinis namas su didele virtuve-dinette; moderni prausykla; iššitas rūsas; 2 1/2 auto mūrinis garažas; aluminio apkalimai; daug patogumų; gerame stovyje. Skambinkite dabar.

No. 975 — 55 ir Pulaski: gražus 4 mieg. 6 kamb. mūrinis namas; 1-1/2 prausykla; įrengtas rūsas; 2 1/2 auto garažas; gerame stovyje; St. Trib's. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskaibinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sažiningai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. — 434-7100

For sale

brick home in Oak Lawn 10128 S. 53rd Ave.; 3 bdrms, new garage; full finished bsmt.; carpeting, central air & gas heat. By appt. only. Call 636-1635.

Erin Hills namas — gražuolis! Reikia 4 didelius mieg. kamb. Didelės virtuvės, didžiulio rūso? Mitniško šeimos kamb. su židiniu? Visa tai rasite šiame name. Čia viešpatauja Ponia Švara! Homer Township. Kaina \$148,900. Century 21 Olack & Co. 257-7100.

Mūrinis „ranch“ namas, medžiais apaugęs 1 akro sklypas! Moderniškas stilius, didžiulis kamb. su katedros lubomis, akmeninis židiny; virtuvė, valg. kamb.; didžiulė pastogė — „loft“; dviejų aukštų patio; 2 auto garažas; iššitas, pusiau įrengtas rūsas + „heattilator“ židiny; „custom built“ spintelės, ažuolinės atbrailos (trim). Aukštos kokybės statyba. \$195,000. Century 21 Olack & Co. 257-7100.

HELP WANTED

ENGINE LATHE OPERATOR
Experienced individual needed to set-up and operate tools room lathe to perform operations on metal parts with difficult shapes. Must be able to read blueprint and micrometers to check set-up and quality of work. Please call Cara Luchs at

964-8000 ext. 223

THE LOCKFORMER CO.

771 Ogden Av., Lisle, Illinois

E/O/E

Praejusių metų rudens kelionė į lietuvių sostinę dalyvauti sūnėno vestuvėse mudviem su žmona suteikė progos aplankyti seniai matytus draugus. Jau keliolika metų susirašinėjau su dail. Miku Šileikiu, kiekvienais metais spalio 15 d. pasveikindavau jį gimtadienio proga, o atsilankę Chicagoje nepraleisdavome progos jį aplankyti. Šiais metais sveikinimo iš anksto nesiuntėme, o asmeniškai jį aplankėme kaip tik gimtadienio dieną, prieš tai perspėję telefonu. Kai privažiavome prie jo namų, pamatėme antrojo aukšto balkone besidairantį į gatvę. Pastebėjome, kad jis mūsų nei mojavimų nemato, nei pasveikinimo sušukimų negirdi... Mus įsileidęs, tuoj pasisakė jau beveik nebematęs. Buvo dar nusiminęs ir dėl to, kad prieš porą dienų nebegavęs vairavimo leidimo kaip tik dėl pablogėjusio regėjimo ir nusilpusios klausos, nes abi akys buvo kataraktos apimtos.

Tai buvo paskutinis vizitas, palikęs mums liūdną nuotaiką. Nujautėme, kad jau nebeilgos jo dienos. Grįžę namo, po dviejų mėnesių sužinojome apie jo mirtį. Žymiausias senųjų ateivių dailininkas mirė 1987 m. gruodžio 17 d. Graudu buvo skaityti mirties pranešimą, kuriame pasilikusių gyvų giminių visai nepažymėta. Buvo bevaikis ir jau seniai palaidojęs žmoną Pauliną.

Man dirbant „Naujienų“ spaustuveje 1952-1959 metų laikotarpyje, su M. Šileikiu teko susidurti tarnybiškai, nes tuo metu velionis ėjo „Naujienų“ spaustuves vedėjo pareigas. Per visą mano tarnybos laiką nesu girdėjęs iš jo ne tik grubesnio žodžio, bet ir švelnesnio pabarimo. Visada ramus, susivaldęs, kartais linksmesnis ir visada pasirengęs pagelbėti darbininkams, patarti. „Naujienose“ jis vienišelis buvo tikras ir geras žmogus.

Konfliktuose su administracija M. Šileikis visada mane užstodavo, išryškindamas, jog esu geriausias jo linotipininkas. Kartais laisvalaikį su juo pasikalbėdavau meno temomis arba ir visuomeniniais bei profesiniais reikalais. Visada įdomiai pasakodavo, mėgdamas kai ką prisiminti iš savo praeities.

Mikas Šileikis gimė 1893 m. spalio 15 d. Liminėlės vienišelyje, Degučiu valstijoje, Zarasų apskrityje. Kartais pasakodavo apie savo tėviškę prie Liminėlės ežerėlio, kuris su kitais mažesniais ar didesniais ežerais buvo didėleje Gražutės girioje, o ši giria yra pietryčiuose nuo Degučiu miestelio. Nenuostabu, kad iš pat vaikystės velionis gerėdavosi tarp medžių besileidžiančia saule ir grimstančia ir ežerėli, margu beržynėliu ar jaunomis pušelėmis kalvoje. Vengdamas tarnybos caro kariuomenėje atvyko į Ameriką apie 20 metų amžiaus. Pradėtas Lietuvoje mokslus tęsė Bostone, Bigelow vidurinėje mokykloje. Beveik tuo pačiu metu įsirašė ir į Belle Arts privačią meno mokyklą, bet vėliau, sužinojęs apie žymesnius meno mokytojus, perėjo į Bostono City Art School, kur mokėsi pas prof. Brown ir A. Palmer.

Instruktoriai patariamai ir net rekomenduojamas persikėlė į Chicago ir įstojo į meno institutą. Baigė jį 1923 m. su pagyrimu, tačiau dar vienerius metus klausėsi meno istorijos paskaitų. Kartu toliau bendruosius mokslus tęsė YMCA kolegijoje.

Lietuvių tarpe buvo jau žinomas kaip dailininkas ir kurtais aktorius mėgėjas, M. Šileikis pakviestas redaguoti „Moksleivių kelius“, Lietuvių studentų susivienijimo mėnesinį organą, leidžiamą Valpa-

ANDRIUS MIRONAS

raiso, Indianoje. Čia išbuvo 3 metus redaktorium ir kartu Amerikos Lietuvių studentų susivienijimo centro valdybos pirmininku. Palengva skynėsi kelią meno sferose, dalyvaudamas su savo kūryba įvairiose parodose. Už aliejaus tapybą, išstatytą Chicagoje meno instituto muziejaus parodoje 1925 m. gavo pirmąją premiją.

Nuo 1930 metų pakviestas redaguoti „Naujienose“, „Meno žinias“, nes ir anksčiau parašydavo straipsnius meno temomis. Susipažinęs su linotipo veikimu, kurį laiką dirbo spaustuveje kaip linotipininkas, o vėliau atsiradus daugiau tokių specialistų, buvo paskirtas spaustuves vedėju.

Bet ir toliau M. Šileikis neapleido tapybos. Laisvalaikiais, vakarais ar atostogose tapė peizažus, nes jį labiausiai traukė gamtos grožis. Mėgo tapyti ir portretus, bet nesiekė jais populiarumo kurdamas žymių asmenų atvaizdus, o tapė eilinius žmones, dažnai piešdamojo asmens aplinkoje. Chicago centro galerijoje 1936 m. surengtoje kelių dailininkų kūrybos parodoje laimėjo pirmąją premiją už peizažą „Ruduo“. Ir toliau M. Šileikis laimi premijas įvairiose meno parodose.

Tampa nariu įvairiose meno draugijose, kaip Alumni Association of the School of the Art Institute, All-Illinois dailininkų sąjungoje, Hoosier Salon of Indiana.

Miko Šileikio darbai, kitų priiskiriami poimpressionistinei srovei, o man jie dvelkia apčiuopiamu grožio pajutimu, realios gamtos grožybės meile, ypač savo tėviškę primenančiomis ir troškimu visa tai perkelti į drobę, kad pasiliktų ilgam. Labiausia mėgo dirbti aliejumi, bet nemažai darbų paliko ir akvarele. Mėgiamiausia tema – peizažai, gamtos vaizdai ar jų detalės. M. Šileikio kūrinių turi Čiurlionio galerija Chicagoje, kurios jis buvo vienas iš pirmųjų steigėjų ir visada besisielojęs jos likimu. 1957-1962 metų laikotarpyje buvo vienas iš galerijos direktorių. Pastaruoju metu ėjo Čiurlionio galerijos centro valdybos pirmininko pareigas ir trumpai prieš mirtį rūpinosi sieliosi meno parodos surengimu.

Velionis paliko labai daug kūrinių. Jau 1983 m. ir 1987 m. su žmona apžiūrėjome visą kambarį, paverstą jo kūrybos sandėliu. Be rėmų sudėta stirtomis įvairūs paveikslai, kurių tik mažą dalelę mums galėjo parodyti. Kiekvieną kartą sieliosi savo kūrinių išlikimu. Esu nupirkęs 1952 m. M. Šileikio

tapytą „Sodą“, o mums jis užpėnai dovanojo „Pušes kopose“. Chicago miesto švietimo taryba yra įsigijusi tris M. Šileikio kūrinius mokykloms. Jo tapybos turi daugelis privačių asmenų. 1983 m. spalio 14-19 d. Archer gatvės Čiurlionio galerijoje buvo surengta jubiliejinė M. Šileikio kūrybos paroda, atžymint jo amžiaus 90-tąją sukaktį. Keli jo darbai atsirado užsieniouose (pvz. Taut. Kinijoje), keli išvežti į ok. Lietuvą. Iš 1000 su viršum jo kūrinių 400 daryta akvarele, 30 portretų, daugiausia aliejum, gerokai iliustracijų, bet visi likusieji darbai tapyti aliejumi.

Kaip laikraštiniškas, M. Šileikis rašė ne tik meno ir meno istorijos temomis, bet lietuvių visuomenines bei lietuvių problemų temas, meno kritiką ir recenzijas. Dar jaunas būdamas yra parašęs novelių, apybraižų ir feljetonų, bet tik neseniai prieš mirtį išleido apsakymų knygą „Liucija“. Iš kitų kalbų išvertė stambesnius veikalus, kaip M. Arcibaševio „Sanin“ ir Conan Doyle Sherlocko Holmes romaną „A Study in Scarlet“. Šie vertimai buvo atspausdinti ano meno „Naujienose“. Meno temomis bendradarbiavo Lietuvių Enciklopedijoje, „Aiduose“ ir „Drauge“.

Pastarieji vienišumo metai, išėjus į pensiją, M. Šileikiui vis sunkėjo. Niekad nebuvo stiprios sveikatos, dabar ėmė vis labiau nykti. Sumenkėjo regėjimas ir klausos, kankino ir kiti negalavimai. Bet sieloje dailininkas buvo likęs visada giedrios, draugiškos nuotaikos ir labai mielas, bičiuliškas žmogus. Nors ilgus metus dirbo socialistų vadovaujamoje „Naujienose“, bet prie jų nepriėjo. Man visada rodėsi, kad jis yra giliai tikintis ir tikras krikščionis. Velionio pasigies ne tik Čiurlionio galerija, kolegos menininkai, bet ir plačioji visuomenė, o mano atmintyje visam likusiam laikui užsiliks šio švelnaus, malonaus ir tikrojo žmogaus ir kolegos atvaizdas su lengva šypsena lūpose, su tėvynės vaizdais jo Liminėlės dangų atspindinčiose žydriose akyse ir giliu, ramiu balsu. Niekam nieko pikta nepadaręs M. Šileikis tikrai yra nusipelnęs ramybės ir džiaugsmo aname geresniame pasaulyje.

Rašyti prozą reikia turėti ką nors pasakyti; bet tas, kuris neturi nieko pasakyti, vistiek gali suporuoti eilutes ir rimus poezijai, kur vienas žodis veda prie kito ir pagaliau gaunasi kas nors, bet ištikrųjų tai niekis, nors atrodo šis tas.

Goethe

BONAI GYDYKLOMS

Illinois valstija sutiko išleisti bonų, kurių palūkanos atleidžiamos nuo mokesčių, už 6 mil. dolerių. Lėšos bus panaudotos taisymui patalpų Chicagoje psichiniams ligoniams.

BLOGAI GIRTIEMS VAIRUOTOJAMS

Illinois valstijoje įvedamos dar griežtesnės baudmės girtiems vairuotojams. Nuo Naujų Metų įvedamas net priverstinis uždarymas į kalėjimą. Antrą kartą nuteistam už vairavimą girtam bus trejiems metams atimamas vairavimo leidimas, o trečią kartą nuteistas turės atsėdėti kalėjime nuo 1 iki 3 metų ir praras vairavimo leidimą 3 metams.

Lake Forest stotyje Chris Bordeaux, 24 m., pamatė, kad besikubėdama prie traukinio ant bėgių paslydo Ellen Dougherty, 28 m., Bordeaux soko jos gelbėti, bet nebesuspejo – abudu sausio 11 d. suvažinėjo Amtrak traukinys.

ILLINOIS IR ERDVIŲ KELIONE

Illinois valstijoje suorganizuotas vadinamas Erdvių institutas, kurio uždavinys yra laimėti, kad dalis erdvių tyrimų ir kelionių parengiamųjų darbų būtų atliekami Illinois valstijoje ir tuo būdu dalis tų bilių, kuriuos išleidžia erdvių kelionių administracija NASA, tektų ir šiai valstijai.

A.†A.

POVILAS TALANDIS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1988 m. sausio 13 d., 3:30 val. ryto, sulaukęs 90 m. amžiaus.

Gimė 1898 m. birželio 1 d. Lietuvoje, Alytaus apskrityje, Simono valst., Giraicių kaime. Amerikoje išgyveno 39 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Angelė Norkevičiūtė, sūnūs: Eugenijus ir marti Irena, Jonas ir marti Gražina, Vytautas ir marti Irena, Gerardas ir marti Phyllis. Dukros: Aldona ir Vilija, žentas Robert; 13 anūkų, 6 proanūkai.

Kūnas pašarvotas sausio 15 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St. Laidotuvės įvyks sausio 16 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnūs, dukros, marčios, žentas, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

„... kryžius, kopas
ir baltų beržų maldą,
o pašaukė tave namo
anąkart sesuo juoda...“

PADĖKA

A.†A.

PRANAS RAČIŪNAS

Mūsų mylimas vyras, tėvas ir senelis užgeso amžinai gruodžio mėn. 12 d. 1987 m. Palaidotas gruodžio 15 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Norime padėkoti kun. V. Mikolaičiui už maldą koplyčioje, už Šv. Mišių auką bei palaidojimą į kapines. Dekojame sol. Jonui Vazneliui už nuostabų giedojimą bažnyčioje.

Dekojame vaikiaičiams, taip gražiai nunešusiems savo senelį į Paskutinius Namus.

Dekojame mieliems draugams už puikias geles, aukotas šv. Mišias, už žodžių, raštų ir spaudoje išreiktas užuojautas.

Dekojame laidotuvių dir. Petkui už ypatingai rūpestingą ir tvarkingą patarnavimą.

Dekojame visiems neišsiganusiems gilaus sniego ir atvykusiems į laidotuves.

Žmona, sūnus, duktė su šeimomis

Mielai Mamytėi

A.†A.

APOLONIJAI VITKAUSKIENEI

mirus, dukrą OTILIJĄ KONAUKIENĘ, sūnų ČESLOVĄ VITKAUSKĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Angelė Matulevičienė
Albinas ir Angelė Karniai

St. Petersburg Beach, FL.

A.†A.

KONSTANCIJAI STRAZDIENEI

po ilgos ir sunkios ligos mirus, vyrą JONĄ, sūnus ALGIMANTĄ ir PETRĄ su šeimomis iš visos širdies užjaučiame.

Klemensas ir Anelė Žukauskai

Sunny Hills, FL.

A.†A.

JONAS VAIČIŪNAS

Gyveno Willow Springs, IL.

Mirė 1988 m. sausio 12 d., 6:47 val. vak., sulaukęs 68 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 39 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Ona Gaudešitė, sūnus Petras, uošvė Juzė Vyčiėnė. Lietuvoje: brolis Petras ir sesuo Petronėlė ir jų šeimos.

Velionis buvo tėvas a.a. Vytauto Vaičiūno.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai.

Kūnas pašarvotas sausio 14 ir 15 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 16 d. iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Tautines lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnus ir gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Pranešame, kad Australijoje tragiškai žuvusio Čikagos Jaunimo atstovo

A.†A.

inž. Algimanto V. Žemaitaičio

palaikai bus laikomi urnoje šeštadienį, sausio 16 d. nuo 12:15 val. dienos Šv. Kryžiaus bažnyčioje, 4557 S. Wood St., Chicago. Šv. Mišios bus atnašaujamos 1 val. p.p.

Po mišių jo palaikai bus nulydėti į Lietuvių Tautines kapines laidotuvėms. Tuo pačiu likusieji artimieji su BALF'o pagalba tesia pradėtą stipendijų fondą, kurio tikslas paremti aktyviai lietuvių veikloje besidariusiančius studentus čia ir Suvalkų trikampyje.

Tad vietoje gelių prašome aukoti: BALF – Alg. Žemaitaičio Stipendijų fondui. Taip pat prašome ir kitus, šiam tikslui pritariančius, prisidėti savo aukomis.

Tėvas ir broliai su šeimomis

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

VASAITIS — BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Lietuvos Savanoriui Kūrėjui

A.†A.

kpt. PETRUI BALZARUI

mirus, mylimo Tėvelio netekusius, mielus RIMUTĘ ir JONĄ KRUMPLIUS bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiu ir kartu jungiuosi į bendrą skausmą.

Marija Petrauskienė

APLINK MUS

x Kun. Antano Zakarauskas, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas išėjimo į emeritūrą – pensiją proga atsisveikino pietūs bus Mayfair banketu salėje šį sekmadienį, sausio 17 d., 1 val. p. 10:30 val. kun. A. Zakarauskas laikys specialias šv. Mišias ir pasakys pamokslą. Bilietus į banketą ir atsisveikinimą galima gauti klebonijoje.

x Lietuvos Vyčių 36 kuopos susirinkimas bus Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje Brighton Parke sausio 18 d., pirmadienį, 7:30 val. vak. Dave Gaidas, programos vadovas, parasyš laisvų lietuviams sąžinės kaliniams rusų sunkių darbų stovyklose, Salomėja Daulienė, lietuviškų reikalų vadovė, informuos apie savo veiklą. Visi kviečiami dalyvauti.

x Danguolė Valentaitė, LB socialinių reikalų tarybos pirmininkė ir vyresniųjų centro vedėja, Chicago mero yra paskirta į Bendruomenės pažangos patariamąją tarybą su balsavimo teise. Ši taryba patars miesto merui, kaip geriau panaudoti kaimynystę geresniam ekonominiams ir kultūriniam išvystymui. Tai bene pirmoji lietuvių šiame vienetė.

x Šv. Kryžiaus ligoninė pamėnės gėdingą Aukščiausiojo teismo abortų legalizavimą „už gyvybę dienėje“ – sausio 22 d., penktadienį. Tą dieną 11:30 val. bus specialios šv. Mišios ligoninės koplyčioje. Jas laikys kun. P. Paurazas, St. Adrian parapijos klebonas, ir pasakys specialų pamokslą. Tai bus atsilyginimas Dievo teisingumui už tautos ir paskirų žmonių nuodėmes žūdančią negimusių kūdikių.

x St. Xavier College nuo vasario 1 d. duos įvairių mokslų kursų vakarais, kad galėtų studijomis pasinaudoti tie, kurie dirba ir nori įsigyti diplomus. Reikia registruotis iš anksto 3700 W. 103 St. Chicago, tel. 779-3300, ext. 451.

x Kun. dr. F. Trimakas, Westchester, Ill., V. Gaizutis, Oak Lawn, Ill., C. Choromanskis, Hamilton, Kanada, atsiuntė po 12 dol. už kalėdines korteles ar kalendorių. Stasys K. Balyš, Grand Rapids, Mich., – 11 dol. Po 8 dol.: P. Domkus, Los Angeles, Cal., A. A. Kudirka, La Crecenta, Cal., ir V. Silėnas, Euclid, Ohio. Jonas Bakšys, St. Petersburg, Fla., atsiuntė 7 dol. Ačiū.

x „Draugo“ administracijai reikalingi balandžio 4 ir liepos 8 dienos 1987 metų „Draugo“ numeriai. Kas turite, maloniai prašome atsiųsti „Draugo“ adm. vardu, atsilyginsime. (sk.)

x „Lietuvos Atsiminimų“ radijas, vad. dr. J. Stukas, ruošia ekskursiją į gamtos grožiu žavingą Aliaską. Ekskursantai išskris 1988 m. rugpj. (August) 21 d., sekmd. į Vancouver, Kanadą. Iš ten liuksusiniu REGENT STAR laivu plauks Aliaskos pakraščiais 7 dienas ir naktis. Laivui pasiekus Anchorage miestą, bus sustojama vienai parai. Grįžtama rugpj. 29 d. Kaina asmeniui \$1945 (dviese kambaryje). Keliautojas, greitai laiku prisijungęs \$200 užstatą, gauna \$50 nuolaidą. Kelionė rūpinasi HOLIDAZE Agentūra, 810 Belmar Plaza, Belmar, N.J. 07719, tel.: (201) 280-1120. (sk.)

x Novena į palaimintą Jurgį Matulaitį turės Chicago Marijonų vienuolynas nuo sausio 18 d. iki sausio 26 d. Sausio 27 d. arkiv. Jurgio Matulio mirties diena yra popiežiaus Jono Pauliaus II paskirta kaip palaimintojo šventė.

x Prof. Vytautas Skuodis, Lietuvos disidentas, 7 metus iškentęs sovietų sunkių darbų stovyklose, bus pagrindinis kalbėtojas Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamame Nepriklausomybės šventės minėjime. Vasario 7 d., sekmadienį, 1 val. p.p., Šv. Onos bažnyčioje Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys kun. dr. Ignas Urbonas. Giedos solistai 2 val. p.p. Kalbės prof. Vytautas Skuodis. 3 val. p.p. Stankūnų Pines restorane rengiamas priėmimas ir vaišės Skuodžių šeimai.

x „Lituanicos“ futbolo klubo metinis narių susirinkimas bus šį sekmadienį, sausio 17 d., 12:30 val. p.p. klubo patalpose, 2614 West 69 St. Visi nariai kviečiami susirinkime aktyviai dalyvauti. Po susirinkimo – vaišės.

x Ritonė Rudaitienė šį šeštadienį, sausio 16 d., 1 val. p.p. Pedagoginio lituanistikos instituto studentus supažindins su lietuviška spauda. Taip pat bus proga pamatyti lietuviškos spaudos parodėlę, paruoštą Irenos Regienės. Kviečiami atsilankyti visi, o ypač jaunimas. Paskaita ir parodėlė vyks instituto patalpose Jaunimo centre.

x Tradicinį Užgavėnių šiu-pinį vasario 6 d. Lietuvių Tautiniuose namuose ruošia Mažosios Lietuvos lietuvių draugija, vadovaujama V. Žiobrio. Bus vakarienė su tradiciniu šiu-piniu, meninė programa, šokiai ir pabėdavimas. Visi kviečiami.

x Romo Kalantos šaulių kuopos, St. Petersburg, Fla., A. Zylus mums rašo: „Ivertinant mūsų spaudos svarbą, prisunčiu 25 dol. auką. Valdyba linki „Draugo“ leidėjams ištvermės, sėkmės Naujuose 1988 metuose“. Nuširdus ačiū už auką ir linkėjimus.

x American Lithuanian Club of Beverly Shores, Ind., klubo sekretorius J. Dagys atsiuntė 50 dol. „Draugui“ auką, kuri buvo paskirta metiniame narių susirinkime. Labai dėkojame už lietuviško žodžio vertinimą.

x Amalia ir Mykolas Jagučiai, Ormond Beach, Fla. už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 20 dol. auką ir palinkėjimą laimingų, darbinių ir sveikų Naujųjų metų visam „Draugo“ personalui. Nuširdus ačiū už auką ir linkėjimus.

x Ispanija-Portugalija Futbolas, 1988 m. balandžio 23-gegužės 8 d. Autobusu Atlanto ir Viduržemio jūros pakraščiu, pro Pirenejų ir kitus kalnynus. Kraštai turtingi žavia gamta, menu, architektūra, istorija, šventovėm. Vadovas kun. dr. K. Trimakas. Rengia Travel Advisers, Inc. 1515 N. Harlem Ave. Suite 110, Oak Park, IL 60302. USA. Telef. 312-524-2244. (sk.)

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Duodu komisių nuolaidą. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk.)

Kun. Antanas Zakarauskas – Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas emeritas.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

KUN. ANTANO ZAKARAUSKO IŠLEISTUVĖS

1917 metais Cicero mieste lietuvių Zakarauskų šeimoje gimė dabartinis Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas. Ne

x Kun. John E. Rikteraitis, New Britain, Conn., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė visą šimtą. Nuširdus ir didelis ačiū.

x Dr. V. B. Raulinaitis, Chatsworth, Cal., H. Jusonis, Santa Monica, Cal., Tadas Bukaveckas, Chicago, Ill., Leonas Barauskas, Melrose Park, Ill., R. Vaitkus, Paradise Valley, Cal., St. Baltrukenas, Dania, Fla., kiekvienas už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 20 dol. auką. Labai dėkojame.

x Antanas Jaras, Kenosha, Wisc., švenčių proga atsiuntė 20 dol. lietuviškai spaudai paremti. Nuširdus ačiū.

x Moteris kalbanti lietuviškai ieško darbo prie vyresnio amžiaus žmogaus, arba ligonio. Skambinti: 778-5434. (sk.)

x Brighton Parko Lietuvių Namų savininkų draugijos valdyba šaukia metinį-visuotinį narių susirinkimą š.m. sausio 24 d., sekmadienį 2 val. p.p. Brighton Parko mokyklos salėje, 4420 S. Fairfield Ave. Prašome visus narius gausiai dalyvauti ir atsiųsti nario knygetes. Po susirinkimo – kavutė. Draugijos valdyba. (sk.)

x MIAMI BEACH, FL – Noriu įkurti LIETUVIŲ NAMUS prie pat jūros kranto – jau 8 butai priklauso lietuviams. Yra dar pardavimui 3 studio butai, pilnai apstatyti su visais patogumais. Metams išlaikymas 250 dol. Kaina 11,000-12,000 dol. Privatus, iš lauko įėjimas. Galima ir išnuomoti. Du „blokai“ nuo manęs. Turime butų ir po 100,000, 200,000 ir 300,000 dol. Kompanijos prezidentas ir vedėjas Jonas Aušra. Kas domites, skambinkite ar rašykite: KRENWAL CORP., c/o JONAS AUŠRA, 220 Collins Ave. – Apt. 9A, Miami Beach, FL 33139, tel. 305-531-1760. (sk.)

MARQUETTE PARKO LITUANISTINĖS MOKYKLOS KALĖDŲ EGLUTĖ

Gruodžio 19 d. 3 v. p. p. ir parapijos salę prisirinko gana didelis būrys svečių. Tą dieną lit. mokykla šventė Kalėdas. Mokyklos vedėja mokyt. B. Prapuolenienė pasveikino visus su Šv. Kalėdomis ir palinkėjo laimingų ir sveikų Naujų Metų. Klebonas kun. A. Zakarauskas negalėjo dalyvauti, tai jo vardu visus pasveikino seselė Margareta Mary.

Programa susidėjo iš keletos dalių. Eilėraščių „Prieš Kalėdas“ deklamavo visi I sk. mokiniai. Paruošė mokyt. R. Jautokienė. „Prakartėlė“ atliko įvairių skyrių mokiniai. Paruošė mokyt. D. Dumbrienė. Vaidinimas buvo – „Kalėdų dovana“. Veikėjai buvo 3-4-5-6 skyriaus mokiniai. Paruošė mokyt. O. Jagelienė.

Ansamblio mokiniai pašoko pora tautinių šokių ir padainavo keletą dainų. Šokių paruošė R. Plenytė, dainas paruošė D. Polikaitis ir akordeonistas V. Puodžiūnas.

Bedainuojant paskutinę dainą į salę atėjo Kalėdų Senelis, kuris mokinius ir mažuosius svečius apdovanojo dovanomis. Mokyklos Tėvų komitetas pakvietė visus svečius pasivaikinti kava ir pyragais.

Visa šventė praėjo gražiai ir visi patenkinti išsiskyrė į namus, tėvai prie darbų, mokiniai – atostogų. J.

40 METŲ SUKAKTIS

Taip nesustabdomai bėga laikas ir lieka neįsipildyti pažadai, kurie mane slepia kaip sunkus akmuo. Nežiūrint lietuviškos patarlės „Pažadėsi patiesysi, neištesėsi negriešysi“, man nuo mažų dienų buvo kalamą į galvą – pažadėjai ištesk, negali ištesėti – nežadėk. Taigi, kad ir labai vėlai bandau pažadus pildyti.

Lapkričio 22 d. jau seniai praity, tačiau tą dieną Liet. Mot. klubų federacija minėjo savo 40 metų egzistavimo sukaktį. Minima buvo ne tik Chicago, bet ir visose didesnėse vietovėse, kur tik yra Liet. Mot. klubų federacijos skyriai.

Į minėjimą, kuris vyko Jaunimo centro kavinėje, didelė dalis publikos atsukė iš kitos salės – Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo. Minėjimą pradėjo skyriaus pirmininkė J. Kerelienė Ks. Vanagelio eilėraščių, kuris specialiai buvo sukurta pirmojo Lietuvių Moterų suvažiavimo proga 1907 m. J. Kerelienė taip pat paminėjo, kad Chicagoj sunku ką nors suruošti ar rasti laisvo laiko renginiui, nes veikla daugiau kaip šimtas įvairių organizacijų, tarp kurių net 7 yra vien tik moterų. Į kiekvieną organizaciją stengiasi ruošti savo minėjimus, paskaitas, pietus ar dar ką nors. Liet. Mot. fed. klubo narės yra aktyvios ir kitose organizacijose ir tos, kurios veikia ir dalyvauja, kartais pritrūksta laiko ir jėgų visur susipėti. Minutės tyla ir atsistojimu buvo pri-

simintos narės per anksti negrįžtamai iškeliavusios.

Pagrindinė kalbėtoja buvo viešnia iš rytinių pakraščių – centro valdybos vicepirmininkė Salomėja Valiukienė, kuri nušvietė Liet. Mot. klubų fed. (LMKF) isikūrimo pradžią, darbą ir tikslus. Nežiūrint sunkių gyvenimo sąlygų, LMKF gavo pradžią stovyklinio gyvenimo metais. Pradžioje veikla buvo spontaniška, nekoordinuota, pavienių moterų noras padėti savo gimtajam kraštui ir padėti jaunimo tarpe ugdyti tautinę sąmonę.

Buvo jaučiamas reikalingas įkurti stipresnę organizaciją, duodančią veikimui aiškius tikslus ir gaires. Panašiai galvojo latvės ir estės. Ir 1947 m. kovo 8 d. grupė iniciatorių sušaukė latvių stovykloje Esslingene pabaltiečių moterų suvažiavimą, į kurį kiekviena Pabaltijo tauta atsiuntė po 8 atstoves. Buvo įkurta Pabaltijo Moterų taryba, kuriai pirmininkavo dr. Marija Žilinskienė, žymi mūsų skautių veikėja. Į tarybą išrinkta delegacija – 8 lietuvės – kartu su dar ir Liet. Mot. komiteta, iš kurio vėliau ir išsivystė Liet. Mot. kl. federacija. Federacijos veikla yra dvejopa: politinė ir kultūrinė. Federacijos valdyba yra atsakinga už organizacijos politinę veiklą, už nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo idėjos puoselėjimą. Federacijos klubai stengiasi išlaikyti lietuvių tautos kultūrinį lobyną ir supažindinti su juo gyvenamų kraštų žmones.

Šiuo metu veikia vienuolika klubų: Bostone, Chicagoj, Hartforde, Los Angeles, New Havene, New Jersey, New York, Philadelphiaj, Stamforde, Washington, ir Waterbury ir gyvai reikiasi kultūrinę veiklą, rengiant koncertus, paskaitas, minėjimus, puoselėjant mūsų tautines tradicijas ir reprezentuojant lietuvišką kultūrą kitataučių tarpe. Klubai aukoja lietuviškai spaudai, radijo valandėms, remia lietuviškas mokyklas ir organizacijas, kovojančias su OSI. Liet. Mot. kl. federacija šiuo metu turi daugiau kaip 600 narių Amerikoje. Vokietijoje veikia 6 skyriai ir turi apie 200 narių. LMKF federacijai pirmininkavo šios moterys: pirmoji pirmininkė dr. M. Žilinskienė iki 1949 metų, adv. B. Novickienė 1950-53, L. Bieliukienė 1953-1966, V. Jonuškaitė-Zau-nienė 1966-1972, 1972 metais pirmininkės pareigas perėmė Ir. Banaitienė, 1978 m. – M. Samaitienė, 1981-1984 metų laikotarpį pirmininkauja M. Noreikienė, o nuo 1984 metų iki dabar Ald. Pintsch. Kiekviena iš jų paliko didesnius ar mažesnius pėdsakus federacijos istorijoje. Buvo surašytas statutais ir įstatatai, rašomi laišškai kongresmanams ir senatoriams, atitaisomi šmeižtai prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę, stengiamasi pritraukti jaunųjų akademikų moterų, važinėta su paskaitomis pas kitaučius, dalyvauta Tarptautiniuose moterų kongresuose ir suvažiavimuose, vedamas platus susirašinėjimas su mūsų sąžinės kalininiais. Tai praeitis.

Džiugu pastebėti, kad ateina ir federacija jaunesnės moterų akademikės, sąmoningos patriotės, gerai kalbančios lietuviškai, kurios prima pavargusių ir pasitraukusių vietos, neleidamos pasauliui užmiršti mūsų pavergtos tėvynės ir jai daromos skriaudos. Taip maždaug atrodė labai suglaustai S. Valiukienės paskaita. Už įdomią paskaitą atsidėkojant, S. Valiukienė buvo prisegta gėlė.

Meninę programą dalį atliko sesuo ir brolis Polikaitis: Rima su fleita, Darius prie pianino. Muzikaliai 3 broliai ir sesuo Polikaitiai (Darius, Audrius, Marius ir Rima) dažnai pagyvina mūsų renginius savo

IS ARTI IR TOLI JA VALSTYBĖSE

– Miami lietuvių Amerikos piliečių klubas šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo septyniasdešimtąją sukaktį minės vasario 14 d. 3 val. p.p. klubo salėje. Minėjime pagrindinę kalbą pasakys plačiai žinomas visuomenininkas dr. Kazys Karvelis iš Detroito. Meninę programą atliks Miami klubo moterų choras „Banga“, vadovaujamas muzikės Danutės Liaugminienės.

– A. A. Sofija Vizgirdienė, 91 metų amžiaus, pereinantis metais gruodžio 20 d. mirė Los Angeles, Cal. Po rožinio ir pamaldų velionė buvo palaidota Holy Cross kapinėse.

dainomis, fleita ar pianinu ir programą atlieka tik už ačiū. Taigi ir šį kartą nuširdus ačiū Rimai ir Dariui. Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu. Chicago klubo pirmininkei padėkojus viešniai S. Valiukienėi, R. ir D. Polikaitiams, svečiams ir viešioms už dalyvavimą, buvo patiekta karšta vakarienė, paruošta Chicago klubo narės D. Kuraskienės. Ir taip dar vienas didesnis įvykis tapo istorija.

Al. Likanderienė

NAŠLIUKŲ KLUBO VEIKLA

Lietuvių Našlių, Našliukų ir Pavienių draugiško klubo priešmetinis susirinkimas buvo lapkričio 13 d. Pirmininkė Bernice Žemgulis atidarė susirinkimą ir pasveikino visus narius. Nut. rašt. Antoinette Kolys perskaitė protokolą iš praėjusio susirinkimo ir buvo priimtas.

Vienas naujas narys prisirašė į klubą – Balyš Brazdžionis ir vienbalsiai priimtas.

Ligonų raportuota, kad serga Theresa Palonis, Alice Baranowski, Anna Condux ir Kostas Lesievičius. Linkim jiems greit pasveikti. Šiais metais turėjom 12 ligonių ir 8 narius mirė.

Buvo rinkimas valdybos 1988 metams. Visa ta pati liko dar metus tarnauti, tik korespondentė Anna Condux atsisakė, nes ji sirguliuoja. Bernice Žemgulis – pirm., Juozas Stočkus – vicepirm., Antoinette Kolys – nut. rašt., Anna Casey – kasininkė, Rose Didžgalvis – fin. rašt., Anne Wiechecki – kasos globėja, Vyto Abraitis – maršalka.

Buvo nutarta pasveikinti su Kalėdų auka „Draugo“, „Lietuvos aidų“ radijo, A. Šluto radijo, Dariaus ir Girėno veteranų postą ir Palsy vaikūčius, apsiėmę knygų patikrinimo komisia – Sue Cheplis, Alfonsas Kizlaitis ir Simonas Naujokas. Pirm. Bernice Žemgulis apsiėmė priimti ir savo namus komisią ir valdybą 1988 m. sausio 29 d.

Pirmininkas pranešė, kad turėsime gegužinę 1988 m. birželio mėn. Turėjom tris gimtadienius – pasveikinome Alfonsą Kazlaitį, Antoinette Kolys ir Frank Podžuką. Buvo sudainuota Happy Birthday ir Ilgiausių metų. Bernice Gintautas iškepė tortą. Nariai buvo pavaišinti skaniais šiltais pietumis ir gėrimais. Visi linksmiai praleido popietę su dainelėmis. Kitas susirinkimas bus vasario 12 d.

A. K.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Prof. dr. Jonas Rakauskas, JAV LB Švietimo tarybos pirmininkas, prima 2,000 dol. dovana iš Leono Vacbergo. Dovana buvo iš a.a. Petro Vacbergo palikimo ir skirta paremti keturias lituanistikos mokyklas.